

ΦΩΝΙΤΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ. ΤΕΥΧΟΣ 4 ΔΡΧ. 80
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δύο Επέτειοι Σ.Ε.	73
Αποσπάσματα ομιλίας για την 28η Οκτωβρίου., Ι.Τ.....	74
Παζαρόπουλο και η «εμποροπανήγυρις», Κ.Τ.	77
Παζαρόπουλο (αποσπ. από βιβλίο Γ. Λυμπερόπουλου)	78
Χινοπωριάτικες πενιές .. Σ. Τουφίδης ..	80
Σύλλογος Γυναικών Κόνιτσας, Ελ. Παπαμιχαήλ	81
Ένα Μουσείο στο ... Μουσείο , Σ. Τουφίδης	83
Μια έρευνα για τη βιβλιοθήκη Ι.Τ.	83
Η εκπλήρωση ενός χρέους, Ι.Τ.	87
Η σελίδα των νέων Σ.Ε.	88
Βιβλιοπαρουσίαση Ι.Τ.	88
Επίσκεψη στη Δρακότρυπα, Ι. Ντίνης ..	89
Από το Δήμο Κόνιτσας, Σ.Ε.	90
Η αλληλογραφία μας	91
Ορειβ. καταφύγιο Σμόλικα, Ηλ. Ανδρέου	93
Ειδήσεις Σ.Ε.	93

Εκδίδεται
από Συντακτική Επιτροπή
Ηλίας Ανδρέου
Θεόδωρος Γκιοξάρης
Θεόφιλος Ζώτος
Σωτήρης Τουφίδης
Ίκαρος Τσιάγκης
Κατερίνα Τσούβαλη

Υπεύθυνος σύμφωνα
με το Νόμο:
Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. (0655)
22.464 - 22.212

Ετήσια συνδρομή Εσωτερικού Δρχ. 500
Ετήσια συνδρομή Εξωτερικού Δολ. 20,
μάρκα 50
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον Υπεύθυνο του περιοδικού και στο
βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» του Θ. Ζώτου

Έλληνες στρατιώτες στο Αλβανικό Μέτωπο

ΔΥΟ ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Για τους κατοίκους της περιοχής Κόνιτσας ο Οκτώβρης είναι μήνας με δύο επετείους. Η επαρχία μας είναι ο πρώτος ελληνικός χώρος που δέχτηκε τα χαράματα της 28ης Οκτώβρη 1940 τη σφοδρή επίθεση των Μουσολινικών δυνάμεων μ' όλα τα πολεμικά μέσα της εποχής.

Στις κορφές, τις πλαγιές και τα διάσελα των βουνών μας, από την κοιλάδα Αώου ως το Γράμμο και το Σμόλικα, αντήχησε σα βροντή το μεγάλο ελληνικό ΟΧΙ.

Ήταν ο απόηχος του αρχαίου «Μολών λαβέ», η λακωνική έκφραση της επιθυμίας του ελληνικού λαού ν' αρνηθεί την υποδούλωση. Η αποθέωση στην πράξη της παλλαϊκής ομοψυχίας.

Όλος ο πληθυσμός στην επαρχία μας, στρατευμένος και μή, έδωσε σύσσωμος τη μάχη υπέρ βωμών και Εστιών, στην κυριολεξία.

Άνδρες και γυναίκες βοήθησαν με όλα τα μέσα τα στρατευμένα παιδιά της Ελλάδας για να γράψουν στην ιστορία, με χρυσά ανεξίτηλα γράμματα, το Μεγάλο έπος της Πίνδου.

Βαρύ το τίμημα σ' ανθρώπινες θυσίες και υλικές ζημιές, μεγάλη όμως και η Νίκη του Έθνους μας σ' αυτές τις εσχατιές της Πατρίδας...

Αυτή είναι η μία επέτειος· η δεύτερη είναι στις 16 Οκτώβρη 1944. Τότε που οι άλλοι επιδρομές - οι Ναζήδες - έφευγαν από τη χώρα μας πιεζόμενοι από τις συμμαχικές στρατιές και τις ανταρτικές δυνάμεις της πατρίδας μας.

Δεκάξι του Οκτώβρη.

Μονάδα του 85 συντάγματος του ΕΛΑΣ, από το ύψωμα του Αη Λιά, σφυροκοπεί τους Γερμανούς στην Αναγν. Σχολή με τους όλμους (λάφυρα της επιχείρησης Καλλιθέας). Οι Γερμανοί αποχωρούν εσπευσμένα χωρίς να κάνουν ζημιά στην πόλη.

Μεγάλη η χαρά των Κονιτσιωτών εκείνη την ιστορική μέρα, αλλά μεγάλη και η θλίψη τους για το χαμό των εφτά παλικαριών στην Αγ. Τριάδα, ακριβώς την τελευταία μέρα του πολέμου...

Αιώνια θα παραμένουν αυτές οι ιστορικές επέτειοι στη μνήμη των Κονιτσιωτών, θυμίζοντας το αδούλωτο φρόνημα και τον πατριωτισμό των κατοίκων, που μετουσιώθηκαν εκείνες τις κρίσιμες Μέρες σε ακλόνητη ομοψυφία. Ομοψυφία που πρέπει και σήμερα να διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού, γιατί αυτή είναι το φοβερότερο αμυντικό όπλο των λαών.

Αποσπάσματα από τον πανηγυρικό που εκφώνησε ο δάσκαλος Ίκαρος Τσιάγκης στην αίθουσα του κιν/φου «ΟΛΥΜΠΙΟ» στις 27-10-1985 για την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου.

Ο ομιλητής αναφερόμενος στο ηρωικό έπος, αρχικά τοποθέτησε το θέμα της αξίας των επετείων και της ιστορικής μνήμης: «Λαός χωρίς ιστορική μνήμη είναι Λαός χωρίς συγκροτημένο παρόν και αβέβαιο μέλλον. Μόνον όταν οι εθνικές επέτειες διατηρούν άγρυπνη την εθνική συνείδηση παύουν να είναι τυπικά επαναλαμβανόμενες ιεροτελεστίες και γίνονται πρωταρχικές εθνικές ομολογίες πίστης».

Τόνισε την καθολική συμμετοχή στον αγώνα «Αυτό που θέλουμε να τονίσουμε είναι ότι στο πρόσκλητήριο του '40 ο Ελληνικός Λαός έδωσε σύσσωμος το παρόν. Δεν έλειψε ούτε ο γραμματισμένος ούτε ο αγράμματος, ούτε ο γεωργός και ο εργάτης ούτε ο αστός, ούτε ο νέος ούτε και ο γέρος.

Ακόμη και αυτοί, που το βίαιο φασιστικό καθεστώς της πατρίδας μας είχε σημάδεψει με πολύχρονες φυλακίσεις και εξορίες, εμετικές ανακρίσεις και ταλαιπωρίες, ανείπωτους βασανισμούς, κυνηγητό από την ασφάλεια και την Ε.Ο.Ν., την τραγική οργάνωση της νεολαίας, σύμφωνα με τα ναζιστικά πρότυπα, δεν έμειναν αμέτοχοι.

Ο Ελληνικός Λαός σύσσωμος αντέταξε την άρνησή του στη φασιστική και ναζιστική βία, ορθώνοντας στα εκατομμύρια των λογχών τη ψυχή του, κάστρο άπαρτο αυτή την ψυχή που ο δικτάτορας ήθελε να κρατά στο φυγείο.

Να τι λέει ο Μεταξάς στις 30-10-1940 προς τους δημοσιογράφους: «Έχω λογοκρισίαν και ημπορώ να σας υποχρεώσω - μπορούσε άραγε; - να γράψετε μόνον ό,τι θέλω. Αυτήν τη ώρα, όμως, δε θέλω μόνο την πένα σας. Θέλω και την ψυχήν σας.»

Και παρακάτω: «Γνωρίζω ότι ο Ελληνικός Λαός θα ήτο αδύνατον να δεχθεί άλλο αυτήν στιγμήν».

Προσπάθησε ο ομιλητής να υπηρέτησει την ιστορική αλήθεια ανατρέχοντας στα ντοκουμέντα του αγώνα, όπως το κόλουθο, που φανερώνει ότι η ιταλική επιθεση δεν ήταν αιφνιδιαστική για την ελληνική ηγεσία: «Μη φανταστείτε (Μεταξάς προς δημοσιογράφους στις 30-10-1940) ότι μπήκαμε στον πόλεμο αιφνιδιαστικά. Από την εποχή της καταλήψεως της Αλβανίας, το Πάσχα πέρυσι, το πράγμα άρχισε να φαίνεται. «Κι όμως» συνέχισε ο ομιλητής «Οι προφυλακές των συνόρων ήταν παράσκευες... η Ελλάδα έμενε μετέωρη μια παράξενη ισορροπία ανάμεσα στα κρυφώς φιλοαγγλικά αισθήματα του Γεωργίου Β', η αγάπη του οποίου για τη χώρα αυτή έμελλε... να γίνει στο τέλος έναν τα σοβαρότερα συστατικά του χαρακτήρου του

(Π. Πιπινέλη, «Γεώργιος Β'») και τον φιλογερμανισμό του Μεταξά, που όμως, σκόταφτε σε μια τυφλή πίστη: «Δεν εξετάζω γράφει στο ημερολόγιο του, Τόμ. Β, σελ. 461, «αν οι πράξεις του, προξενούν καλό ή κακόν εις το έθνος· τον ακολουθώ τυφλός εις ό,τι θέλει» κι έναν υπολογισμό: «τι η σύγκρουση θ' απόβαινε σε βάρος του

Άφησε, όμως, τη γερμανική προπαγάνδα να αλωνίζει στο εσωτερικό μας μετωπο. Να τι γράφει ο βρετανός στρατηγός Ουίλσον: «Ένιωσα ότι το αίσθημα απέναντι στους γερμανούς ήταν χλιαρό. Κάτι από τη δικατορία του Μεταξά είχαν υιοθετηθεί οι ναζιστικές ιδέες. Η νεολαία το χαιρετούσε φασιστικά έως ότου οι Αγγλοστραλοί τη δίδαξαν να χαιρετά με το σύθημα της νίκης.

Η θέση μας στην Ελλάδα, το 1941, ήταν πραγματικά παράδοξη: Αγωνιζόμασταν ενάντια στον ολοκληρωτισμό ενισχύοντας μια φασιστική κυβέρνηση ενάντια σε άλλη».

Η αναφορά του ομιλητή στο όχι του ελληνικού Λαού στα βουνά της Αλβανίας ήταν σύντομη, περιεκτική και παραστατική.

Δεν παρέλειψε να υπογραμμίσει τον ανυπέρβλητο ρόλο θυσίας της ηπειρώτισσας μάνας κι αδελφής της ελληνίδας γυναίκας γενικότερα, που τόσο χαρακτηριστικά και απλά, εξομολογείται μια απλή γυναίκα της περιοχής μας: «Εγώ έκανα δυό - τρείς στρατές την ημέρα κουβαλούσα τα πολεμοφόδια. Ήμουν φορτωμένη και τράβαγα και το μουλάρι φορτωμένο. Κι από πίσω άλλη γυναίκα φορτωμένη κι εκείνη κοίταγε μη γείρει το ζώο. Και το βράδυ γυρνάγαμε στο σπίτι να ζμώσουμε, να γαστρίσουμε, να αρμέξουμε τα μανάρια, να σιάσουμε τα παιδιά κι όλες τις δουλειές που έχει ένα σπίτι» (Καταγραφή Χρ. Σκανδάλη).

Στη συνέχεια ο ομιλητής πέρασε στην εκδήλωση της γερμανικής επίθεσης για να αναρωτηθεί: «μα τι έγιναν τα νικηφόρα κατά των ιταλών στρατεύματα;» Η απάντηση αδυσώπητη: «Μετά την 14η Απριλίου η υποχώρηση είναι μια οδυνητή υπόθεση. Αλλιώς περίμεναν οι νικητές το γυρισμό τους. Άλλα το δίκαιο του ισχυρότερου επέβαλε τελικά.

Μέσα στη γενική σύγχυση η μεραρχία των Κρητών, που είχαν αγωνιστεί παλικαρίσια στα ηπειρωτικά βουνά, ζήτησαν να μεταφερθούν στο νησί τους για να το υπερασπιστούν: «Έθεσα πάντα το ερώτημα (γράφει ο Θρ. Τσακαλώτος), γιατί η μεραρχία αυτή, η τόσο ηρωική, υπέστη τόσης εκτάσεως διαρροήν; Δεν επρόκειτο περί πανικού, δεν επρόκειτο περί διαρροής και φόβου. Η μεραρχία των Κρητών και είναι προς τιμήν της παρουσίασε αφ' ης εδόθη διαταγή συμπτώξεως... συνολικήν απαίτησιν, συνολικόν αίσθημα και αίτησιν: Μεταφοράν εις Κρήτην».

Το γιατί δε μεταφέρθηκε η μεραρχία Κρητών εκεί που θα μπορούσε ενδεχόμενα ακόμα και ν' αποτρέψει τη γερμανική απόβαση, είναι ένα ερώτημα που αιωρείται στη σκέψη κάθε έλληνα, που το «πίστευε» το συνδέει με το «ερεύνα» Η απάντηση βρίσκεται ανάμεσα στις γραμμές».

Όμως η ηρωική εποποιΐα του '40 δεν είχε τελειώσει.

Η συνθηκολόγηση και η φυγή της Κυβέρνησης στην Αίγυπτο σήκωσε την αυλαία για την τρίτη πράξη του δράματος. Το τρίτο «ΟΧΙ» ήρθε αβίαστα να πάρει τη θέση του κοντά στα άλλα και δημιούργησε την απaráμιλλη εθνική μας Αντίσταση 1940-44, για την οποία κάθε Έλληνας πρέπει να σεμνύεται.

Ο Ελληνικός Λαός αντιστάθηκε στον κατακτητή παντού και με κάθε μέσο. Αντιστάθηκε στο εργοστάσιο και στο γραφείο, στη στεριά και στη θάλασσα, στο σπίτι και στο σχολείο, αντιστάθηκε όπου κι αν βρέθηκε.

Κι αν κάποιοι - θλιβερή μειοψηφία -, αφήνοντας κατά μέρος τα προσχήματα και αφαιρώντας το προσωπείο, φόρεσαν τη μάσκα, δηλαδή το αληθινό τους πρόσωπο, δέχτηκαν να γίνουν μίσθαρνα όργανα των κατακτητών ή με την κουκούλα στο κεφάλι και το δείκτη υψωμένο σημάδεψαν τίμιους πατριώτες, θα μείνουν αιώνια ντροπή της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας.

Είναι θλιβερό να διαβάσει κανείς περικοπές όπως αυτή: «Με τον τερματισμό του πολέμου ήρθησαν πλέον οι φραγμοί, οι οποίοι εχώριζον τον ελληνικό λαόν από τους αντιπάλους του»

(Ελεύθερο Βήμα, 2-5-1941)

Εμείς, την ιστορική μας μνήμη, που συχνά υπακούει στον κυρίαρχο μύθο — αυτόν που κατά κανόνα πλάθουν οι νικητές-, έχουμε καθήκον να την απαλλάξουμε από ψευδή στοιχεία.

Έχουμε καθήκον αναλογιζόμενοι τα εκατομμύρια των νεκρών και των θυμάτων του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, αναλογιζόμενοι την πείνα, τις κακουχίες, τα εγκληματικά στρατόπεδα συγκέντρωσης και τα κρεματόρια της ντροπής, αναλογιζόμενοι τα ερείπια και τις παραμορφωμένες φιγούρες των ανυποψίαστων θυμάτων της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι, αναλογιζόμενοι, τέλος, ότι ένας πόλεμος, άσχετα από το γεγονός ότι κάτω από την πίεση της ανάγκης για επιβίωση ή επικράτηση κινητοποιεί κάποτε τις παραγωγικές δυνάμεις του ανθρώπου και προάγει την τεχνολογία, είναι πάντα κακός, έχουμε καθήκον «πάντα ανοιχτά, πάντ' άγρυπνα» να κρατάμε τα μάτια της

Γιατί αν κάποτε ο πόλεμος μπορεί να είναι ένδοξος ή άδοξος, λαμπρός ή ξαρση ψυχική ή όχι, το μέλλον, αλλά και παρόν, δεν μας υπόσχονται τέτοιες περτέλειες.

Ένας πόλεμος με τα σημερινά μ της τεχνολογίας θα κλείσει με τη σιωπή έτσι ώστε ο αγώνας μας κι η αγωνία σ για παγίωση της ειρήνης είναι επιτοκή ανάγκη.

Η ΕΙΡΗΝΗ πρέπει να γίνει υπόθεσ των μας και η 28 του Οκτώβρη, παρότ ναί επέτειος ενός πολεμικού γεγονό που, όμως μας επιβλήθηκε, μπορεί να γ - και είναι - φάρος οδηγητής στη μελλοκή ιστορική μας πορεία.

Από το «Παζαρόπουλο»

Το παζαρόπουλο και η «έμποροπανήγυρις»

Μια μέρα μετά τη λήξη της «μεγάλης εμποροπανηγύρεως». Παρασκευή 27 του Σεπτέμβρη. Θλιβερή η αγορά της πόλης μας. Τα σκουπίδια σχηματίζουν μικρούς λόφους· απομεινάρια μιας άρυθμης κατάστασης. Οι εικόνες του παζαριού ζωντανές:

Κακοφτιαγμένες παράγκες, παλιομοίτικα ρούχα, παπούτσια ακόμη και με κοθόρνους, πλαστικά λουλούδια, πλαστικοί διάδρομοι και πατάκια, ακρυλικές κουβέρτες, πλεχτά διαλογής, βιομηχανοποιημένα κεντήματα. Με λίγα λόγιαπραμάτειες κακής ποιότητας ή το στόκ που μουχλιάζει στα καταστήματα, Χαλβάς σαπουνέ, καντίνες με λουκάνικα και σουβλάκια που ψήνονται κάτω από ένα σύννεφο καπνού, κακογραμμένες κασέτες στους πάγκους με «σύγχρονα δημοτικά» και «λαϊκά» τραγούδια του τύπου: «... σου 'δωσα εννιά και μου 'δωσες εφτά, σου 'δωσα τριάντα ένα και δε μου 'δωσες κανένα», νυσταγμένοι και ταλαιπωρημένοι παζαριώτες, συγκρουόμενα αυτοκινητάκια, μάρκες των 50 δρχ. και μουσική DISCO.

Τι κοινό μπορεί να υπάρχει ανάμεσα στο σημερινό παζάρι της Κόνιτσας, που θυμίζει αγορές υπανάπτυκτων χωριών της Ασίας και της Αφρικής, με το παζαρόπουλο και τον περιχαρακωμένο χώρο του, με τα θολωτά πόστα για τις πολύτιμεςπραμάτειες: Χρυσικά, ασημικά, μετάξια, γούνες, μπαχαρικά, που περιγράφει ο Γ. Λυμπερόπουλος στο βιβλίο του;

Παρά τις μικρές εξαιρέσεις: τα μάλλινα (βιομηχανοποιημένα βέβαια) και τα λουλούδια των θερμοκηπίων, σήμερα το παζάρι είναι ένα αλαλούμ, φανομενικά ανώδυνο, που μας βγάζει προσωρινά από το ρυθμό μας. Σε μόνιμη βάση, όμως, θα μείνουν τα αντικείμενα που έχουν στο μεταξύ μπει στα κονιτσιώτικα σπίτια, αποθήωση του πλαστικού, του ακρυλικού και του πολυέστερ, υποβιβάζοντας το αισθητήριο μας και την ποιότητα του γούστου μας. Ας μην ξεχνάμε ότι τα τελευταία χρόνια γίνεται πολύς λόγος για ποιότητα ζωής, για αισθητική αγωγή, για πολιτιστικό ανέβασμα.

Θα μπορούσε βέβαια κάποιος να παρατηρήσει ότι το άρθρο αυτό δεν είναι παρά μια άρνηση, χωρίς την παραμικρή θέση. Τι προτείνεται λοιπόν, να καταργηθεί το παζάρι; Μη ξεχνάμε πως ο κόσμος το περιμένει σα γιορτή — Χαρακτηριστική είναι η ευχή που ακούγεται την τελευταία μέρα: «και του χρόνου παζάρι». Μη ξεχνάμε πως η πόλη ζωντανεύει, ο κόσμος ξεδίνει.

Σίγουρα δε θα πρέπει να καταργηθεί μια και είναι θεσμός με τόσο βαθιές ρίζες. Θα μπορούσε όμως να τεθεί σε εντελώς καινούριες βάσεις. Να λειτουργεί σαν έκθεση μάλλινων ειδών, τυροκομικών και αγροτικών προϊόντων ή και άλλων ειδών, που θα συναγωνίζονται σε ποιότητα μεταξύ τους. Να διατεθεί χώρος (π.χ. μόνο η πλατεία Φρεζή) κατάλληλα διευθετημένος, μετά από μελέτη του πολεοδομικού Γραφείου και τα προϊόντα να εκτίθενται σε καλαίσθητα περίπτερα.

Μια συζήτηση πάνω στο θέμα με το Δήμο και τους φορείς, θα δώσει σίγουρα πολλές ιδέες και λύσεις, ώστε να πάψει το παζάρι της Κόνιτσας να είναι «εμποροπανήγυρις» με όλη την αλαφράδα και τη φαιδρότητα που δίνεται στη λέξη «πανηγύρια».

ΤΟ ΠΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟ

Αποσπάσματα από το βιβλίο του Γιάννη Λυμπερόπουλου:
«Παζαριού ανατομή»

«Στην άκρη της Καινούριας Αγοράς απλώνονταν κατηφορικά το λιβάδι του Παζαρόπουλου. Τεράστιο λιβάδι, επίτηδες αφημένο για την εμποροπανήγυρη της Κόνιτσας, που γίνονταν, αιώνες τώρα, κάθε χρόνο στις αρχές του Οκτώβρη.

Αυτό ήταν το Παζαρόπουλο. Άλλο ένα Παζαρόπουλο φαίνεται πως γίνονταν στο Φυτόκο, σε χρόνους αμνημόνευτους. Το μεγάλο παζάρι, όμως, τα Παζάρια, όπως τα 'λεγαν, γίνονταν τον πολύ παλιό καιρό στη Δεπαλίτσα. Ίσως ακόμα παλιότερα, το ίδιο Μεγάλο Παζάρι να γίνονταν απέναντι, κάτω από τη Μελισσότρα. Παμπάλαια ιστορία, που χάνεται μες' την αχλή των απροσδιόριστων, για τη περιοχή, βυζαντινών χρόνων.

Τα «Παζάρια» της Δεπαλίτσας έσβησαν για πάντα στα 1657, τότε που οι Καραμουρατάτες χτύπησαν τους Λαλιάτες (άγριες κι' οι δύο αρβανίτικες φάρες που κατοικούσαν γύρω απ' τα Μεσογέφυρα) και δεν έμεινε τίποτε όρθιο στον τόπο. Σαν απόψε και σαν τώρα κι' ενωρίτερα ακόμα επιαστήκαν οι Λαλιάτες με τους καραμουρατάτες κι' εδιαγουμανήσαν το Παζάρι...

Πολλές οικογένειες τότε, απ' τα γύρω χωριά, τα χωριά του Μπουραζανίου όπως τάλεγαν, όσες είχαν μείνει από παλιότερους κατατρεγμούς των ίδιων αγριόθρών, πήραν τα μάτια τους και φύγαν. Άλλοι τράβηξαν για τη Βλαχιά, άλλοι για τη Βουλγαρία κι' άλλοι για τη Ρουσία. Πολλοί ήρθαν κι' εγκαταστάθηκαν στην Πάντι Κόνιτσα, γύρω απ' την εκκλησία του Άη Νικόλα. «Εις την χώραν των Πουρατάνων», όπως λέει η παλιά ενθύμηση.

Ενώ στα Παζάρια της Μολυβδοσκεπάστης «εσυνάζετο πλήθος ανθρώπων απ' όλες τις γωνιές της Ηπείρου και της Αλβανίας και γίνονταν μεγάλες συναλλαγές σε κάθε είδους εμπορεύματα, στο Παζαρόπουλο της Κόνιτσας, οι συναλλαγές περιορίζονταν αποκλειστικά στ' άλογα και στα μάλλινα. Οι Γκέκηδες, με τις άσπρες βράκες και τα άσπρα φέσια, φέρναν μέσ' απ' την Αρβανιτιά, ωραία και γεροδεμένα άλογα, που τα έκθεταν στην άπλα του λιβαδιού. Κι' οι βλάχοι κατέβαζαν απ' τα βουνά, ως περνούσαν για τα χειμαδιά τους, τις κατακόκκινες φλοκάτες βελέντζες, τα καπότες και τα άλλα υφαντά. Τις οίδε γιατί είχε γίνει αυτός ο διαχωρισμός ανάμεσα στα δυό Παζάρια; Ίσως γιατί η Κόνιτσα ήταν το πέρασμα των Βλάχων στη φθινοπωρινή τους μετακίνηση. Ίσως γιατί η Κόνιτσα τους έδινε μεγαλύτερη ασφάλεια. Πάντως, όπως και να 'χει το πράγμα, ήταν τόσο σημαντική η αξία που είχε το Παζαρόπουλο της Κόνιτσας, για όλη την περιοχή, ακόμα και στα χρόνια που πέρασαν οι Σλαύοι από την Ήπειρο. (Απ' τον πέμπτο μέχρι και τον δέκατο αιώνα μετά Χριστόν) και τόσο καίριο ρόλο έπαιζε στη ζωή των ανθρώπων, ώστε ακόμα κι' ο ίδιος οικισμός έχασε το παλιό του όνομα, (έμεινε τώρα στα χείλη των γερόντων κάποιον αχρωμάτιστο, χωρίς επιφάνεια, χωρίς ιστορικό προσδιορισμό, αλλά μ' ένα απέρα-

το βάθος «Παλιοχώρι» ή «Μπέρκο»), και πήρε κατά πάσαν πιθανότητα το 'νομα του Παζαριού. Κόνιτσα (μάλιστα Κόννιτσα, με δύο ν) στα παλιά σλαυικά σημαίνει αλογοπάζαρο...

Μπαϊλτισμένες από το πάνε κι έλα του Παζαριού και με μισόκλειστα τα μάτια, σα να νοσταλγούσαν, μέσα στη ζούγκλα τούτη τη γαλήνη του σπιτιού, κάποιες γριούλες, κάθονταν πάνω στο πέτρινο πεζούλι, πούφτιαχνε η μάντρα του λιβαδιού, έχοντας απλωμένη στα γόνατά τους τηνπραμάτεια:

Υφαντά και κεντήματα της ντόπιας οικοτεχνίας... Ποδιές, κιλίμια, σιτζαντέδες, γιάνια, μπουχαροποδιές...

Τούτες οι αμάητες από την τύρβη της αγοράς, άπραγες και καλωσυνάτες γριούλες, με τα σκελετωμένα δάκτυλα, τις νευρικές χειρονομίες και το νερουλιασμένο βλέμμα, καρφωμένες ολημερίς στα πόστα τους, ακόμα κι' όταν πνίγονταν στη βροχή — ο φόβος μη λιποταχτήσουν — εκλιπαρούσαν τους πελάτες μ' ένα τόσο συγκλονιστικό ύφος, πούταν σωστός σπαραγμός... Ένας σπαραγμός, που με διαπερνάει όλη μου τη ζωή...

Από πίσω τους, οργίαζε τ' αλογοπάζαρο. Απέναντί τους, τα πόστα των εμπόρων. Οι υφασματάδες. Οι τσαρουχάδες. Οι χαλκιάδες. Οι ασημιτζήδες...

Στη ράχη των εμπόρων, οι βλάχοι, καθισμένοι στις βελέντζες τους σα μπέηδες στ' άχυρα, αλλά με βλέμμα φοβισμένο και καχύποπτο. Άφηναν μόλις να βλέπονται από το μουστερή, τα μάλλινα, τα τυριά, τα μαχαίρια με τ' ανάγλυφο κοκκάλινο μανίκι, τα ξυλοπίνακα, τα γουδιά, οι ρόκες, κι όλη η καλοκαιριάτικη παραγωγή τους, πάνω στα βουνά, που βιάζονταν να ξεκάνουν... για να τρέξουν ανάλαφροι στα χειμαδιά τους...

Τσελιγκάδες της Κόνιτσας.

Χινοπωριάτικες πενιές

Το καλοκαίρι έφυγε.

Σε όλους εμάς που ζούμε μόνιμα στην επαρχία έμειναν οι αναμνήσεις του.

Πολλή κίνηση συμπατριωτών που επισκέφτηκαν τα χωριά μας. Πολύβοα πανηγύρια, αρκετές πολιτιστικές εκδηλώσεις, βάφτισμα των νέων στα νάματα της παράδοσης του χωριού, αρραβωνιάσματα και γάμοι υπό τους ήχους του κλαρίνου κ.ά.

Γεμάτες οι πλατείες και τα καφενεία των χωριών μας το καλοκαίρι.

Παιδιών φωνές, γέλια, τραγούδια. Πόση χαρά έδωσαν όλ' αυτά στους μεγάλους; Θυμήθηκαν τον παλιό καλό καιρό κι αγάλιασαν ως της ψυχής τα βάθια. Ένωσαν την ψευδαίσθηση πως ξαναζωντάνεψε η επαρχία...

Μπήκε ο Σεπτέμβρης κι άρχισαν να φεύγουν τα πουλιά - τ' ανθρώπινα πουλιά — και πάλι για τις πολιτείες.

Τελευταία αναλαμπή το «παζαρόπουλο». Μια βδομάδα πηγαινέλα — πάρε δώσε.

Ανεβοκατέβηκε ο κόσμος στην Κόνιτσα, πήρε ό,τι ήθελε να πάρει (κυρίως παπούτσια και ρούχα) και μετά έπεσε ησυχία σ' όλη την επαρχία.

Λιγοστοί οι κάτοικοι στα πιά πολλά χωριά κι αυτοί γέροι.

Βγαίνουν για λίγο στο καφενείο του χωριού (γεροντική γωνιά το λέν' στην Οξυά) ν' ανταμώσουν, να πουν κάνα χαμπέρι κι ύστερα μαζεύονται γρήγορα να κλειστούν στα σπίτια τους με μόνη παρηγοριά το μαγικό κουτί της τηλεόρασης και την ελπίδα πως θα 'ναι ζωντανοί το καλοκαίρι να ξαναδούν παιδιά κι εγγόνια.

Οι νύχτες όλο και μεγαλώνουν. Κάποτε, αυτές τις ατέλειωτες νύχτες τις περνούσαν με βεγγέρες και τα σπίτια ήταν γεμάτα από νιούς και γερόντους. Η κυρά του σπιτιού έβγαζε από το σεντούκι ένα σωρό σπιτίσιες

λιχουδιές και οι άνθρωποι ζούσαν με στασιά και συντροφικότητα. Τους έλειπαν πολλά, όμως ζούσαν σαν να τα είχαν.

Τώρα η συντροφικότητα ξεμάκρυνε, ο κόσμος κρύωσε και κλείνεται πιά πολύ στο άτομό του. Και να σκεφτεί κανείς πως σήμερα έχει πολλά - πάρα πολλά - σχέδια, έχει όλα. Ωστόσο δεν του γεμίζουν τα χέρια να μην έχει τίποτα.

Τι φταίει; Μήπως η απότομη εξέλιξη μπήκε γρήγορα στη ζωή του σκέπασε παλιούς παραδοσιακούς δεσμούς, σύροντας σα χείμαρρος τα πάντα; Μήπως ο αγώνας ταχύτητας για μια άπιαστη ευτυχία;

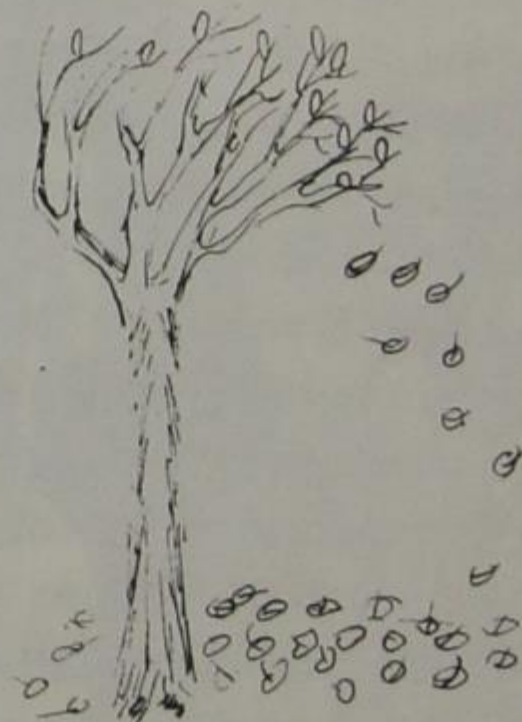
Μήπως η ανασφάλεια; Ο ξενόφρων τρόπος ζωής, το σύστημα; Τι φταίει;

Πάντως κάτι φταίει απ' όλ' αυτά ή όλα μαζί.

Το γεγονός είναι ένα:

Αυτή την εποχή (προπάντων) στα χωριά μας — στα πιά πολλά τουλάχιστον — ο ποικιλόχρωμο φθινόπωρο σκορπίζει με μια γαλήνη μελαγχολική. Μια γαλήνη γωνίας, προσμονής κι ελπίδας για ένα μήνα που έρχεται και για ένα χαρούμενο καλοκαίρι που θ' αργήσει να 'ρθει...

Σωτ. Του

Σωτ. Του
14/11/85

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ:

4 χρόνια ζωής και δράσης

Πριν 4 χρόνια, τέτοια εποχή, ιδρύθηκε στη Κόνιτσα ο Σύλλογος Γυναικών. Με την ευκαιρία αυτής της «επετείου» πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμο να διατυπωθούν λίγες σκέψεις, για τη παρέμβαση και την παραπέρα πορεία ενός Γυναικείου Συλλόγου στο χώρο της μικρής μας πόλης.

Σεπτέμβρης 81. Ήταν τότε μια δύσκολη όσο και καθοριστική εποχή για τα κοινωνικοπολιτικά πράγματα της επαρχίας μας. Ήταν τότε, που μέσα στην συντηρητικά δομημένη κοινωνία μας, μερικοί άνθρωποι άρχισαν να ενδιαφέρονται για την αλλαγή των όρων ζωής και επίμονα έψαχναν τους δρόμους, για να βγούν από τ' αδιέξοδα και το τέλμα, που τους έριχνε η διαμονή τους σε μια επαρχική πόλη, σαν την Κόνιτσα.

Κυρίαρχο κοινωνικό πρόβλημα, η ίδρυση του Βυρσοδεψείου, που έγινε τελικά η αφορμή ν' αρχίσουν ζυμώσεις και αναζητήσεις. Ήταν ακόμα η θέληση των γυναικών της Κόνιτσας να βοηθήσουν στην εξεύρεση λύσης, αλλά κύρια, η θέληση ν' ακουστεί ο δικός τους λόγος, που τόσα χρόνια βρισκόταν θαμμένος σ' ένα αυστηρό πατριαρχικό καθεστώς, με μύρια απαρχαιωμένα κατάλοιπα και ταμπού. Έτσι δημιουργήθηκε η αναγκαιότητα ενός «δικού τους» Συλλόγου.

Στις αμέτρητες συζητήσεις, που προηγήθηκαν της ίδρυσης, φάνηκε η δύναμη που έκρυβαν μέσα τους οι γυναίκες και που δεν χρειαζόταν, παρά την αφορμή, για να εκδηλωθεί. Δεν ήθελαν πιά να μένουν στο περιθώριο της εξέλιξης και της δημιουργίας, μακριά από εκεί που παίρνονταν οι αποφάσεις, που τις αφορούσαν και αυτές. Δεν ήθελαν να μένουν αμέτοχες, μόνο θεατές, στα προβλήματα που τις άγγιζαν και σαν γυναίκες αλλά και σαν άτομα.

Βέβαια, ο αγώνας για την αποδοχή ενός Γυναικείου Συλλόγου ήταν δύσκολος, ό-

πως και αναμενόταν. Γρήγορα το «κατεστημένο» κατάλαβε ότι κάτι αλλάζει. Το φαλλοκρατικό τους σύστημα «κινδύνευε». Και αντέδρασαν. Καθημερινή ήταν η ειρωνεία και η συκοφαντία. Τους ξεβόλευε η ίδρυση ενός τέτοιου Συλλόγου. Ήθελαν να κρατήσουν τον γυναικείο πληθυσμό στην αμάθεια, στον αποπροσανατολισμό, στην μίζερη θέση τελικά, που έντεχνα είχαν δημιουργήσει.

Ενώ εμείς θέλαμε να προσανατολιστούμε στα πραγματικά μας προβλήματα. Να μάθουμε, να γνωρίσουμε, και ν' αγωνιστούμε.

Δεν μας αρκούσε και δεν μας άρεσε, ο διακοσμητικός ρόλος του «στολιδιού», που μας καλλιέργησαν ηδονιστική πλευρά της προσωπικότητάς μας. Που μας έκανε να κρύβουμε κάτω από το μανδύα της «γυναικείας ευαισθησίας και μυστικοπάθειας», προσόντα και δυναμικές ανθρώπινες ανεξάρτητα φύλου.

Οι γυναίκες και οι γάτες, είναι για σπίτι» έλεγαν, φοβούμενοι ότι ο Σύλλογος θα εισάγει κοινά δαιμόνια.

«Σηκώθηκαν τα πόδια, να κτυπήσουν το κφάλι». «Οι γυναίκες θέλουν να μπουν στα καφενεία», τέτοια, συχνά ακούγονταν. Μα εμείς θέλαμε να βγάλουμε και εκείνους απ' τα καφενεία και ν' αναπτύξουμε τέτοιες ανθρώπινες σχέσεις, που να στηρίζονται στην αλήθεια και την αμοιβαιότητα. Θέλαμε η οικογένεια να στηρίζεται σε σχέσεις ισοτιμίας και δημοκρατίας, μακριά από συμφέροντα και ιδιοτέλειες.

Πιστεύοντας ότι η πληροφόρηση είναι δικαίωμα όλων, θελήσαμε να μάθουμε για όλα τα θέματα που μας αφορούσαν σαν γυναίκες και σαν άτομα. Οικογενειακός προγραμματισμός - αντισύλληψη, σχέσεις γονιών - παιδιών, σχέσεις των δύο φύλων, δικαιώματα - υποχρεώσεις κλπ. αλήθειες

δηλαδή, που μέχρι τώρα έρχονταν διαστρεβλωμένες από το υπάρχον σύστημα.

Δύσκολα πράγματα, θα μου πείτε, όταν για τόσα χρόνια, κάποιοι φρόντιζαν να αναπαράγουν τέτοιες σχέσεις, που τις χαρακτήριζε η ανθρώπινη εκμετάλλευση, η ανισότητα, η ιδιοκτησία, η ψευτοηθική. Τέλος πάντων. Εμείς θελήσαμε να προσπαθήσουμε, ξέροντας ότι αυτά δεν αλλάζουν σε μια στιγμή. Χρειάζεται αγώνας μακρύς, συνειδητοποίηση από άντρες και γυναίκες, αλλαγή θεσμών κλπ. Κυρίως, χρειάζεται ομοψυχία και συναδέλφωση ανάμεσα στις ίδιες τις γυναίκες, που ακόμα και σήμερα, δεν μπορούμε να πούμε ότι έχει επιτευχθεί. Η αποδοχή του Γυναικείου Συλλόγου από Το γυναικείο πληθυσμό, δεν ήταν εκείνη που θα 'πρεπε. Μπορεί να έφταιγε και ο ίδιος ο Σύλλογος, που βρισκόμενος απ' τη μιά, σε ανιχνευτικό στάδιο, από την άλλη, προσπαθώντας να κρατήσει την αυτονομία του, ήταν αναγκασμένος να αμύνεται και να μην προχωράει γρήγορα, ακόμα και να κάνει λάθη. Η επιφύλαξη όμως ανάμεσα στις γυναίκες της Κόνιτσας, που στην αρχή ήταν φυσιολογική, πιστεύουμε ότι σκόπιμα καλλιεργήθηκε από ορισμένους κύκλους και εκδηλώθηκε σαν μνηνικακία, δημιουργώντας έτσι την απόσταση από το Σύλλογο.

Εμείς βέβαια, ξέρουμε ότι όλα όσα έγιναν από το Σύλλογο, έγιναν με κόπο, αγωνία, αλλά προπάντων με αγάπη και ενδιαφέρον για το σύνολο.

Καθημερινά έμπαινε μια πέτρα σ' ένα χώρο που δεν υπήρχε υποδομή. Συχνά οι

προσπάθειες κινδύνευαν σε αποτυχία παίρνοντας ανάμεσα από συμπληρωματικές πέτρες.

Σκοπός μου, βέβαια, δεν είναι ο απολογισμός του έργου του Συλλόγου, εξάλλου να είναι γνωστό, τώρα πιά. Αλλά πρέπει να πω ότι μέσα σ' αυτά τα τέσσερα χρόνια, υπήρξε ένα συνολικό πρόγραμμα παρέμβασης σ' όλα τα επίπεδα της ζωής αυτού του χωριού. Οι τομές που έκανε, μπορεί μικρές αλλά καθημερινές. Μαζί με τους άλλους, βοήθησε στην αναθεώρηση απεικονίσεων, την αλλαγή αντιλήψεων, στη δημιουργία αισιοδοξίας για το μέλλον. Ένας άνεμος μπήκε σ' αυτόν «τον κλειστό τόπο που είχε για σκεπή ένα χαμηλό ουρτανύχτα και μέρα».

Έτσι, έφτασε σήμερα, ο Σύλλογος γυναικών Κόνιτσας να είναι ένα κύτταρο ζωής, αποδεκτό και καταξιωμένο, διευρύνοντας καθημερινά τους στόχους του.

Τελειώνοντας, απευθύνομαι στις γυναίκες της Κόνιτσας και τις καλώ να συσπειρωθούν στο Σύλλογο, που σίγουρα τις φράζει. Ας αφήσουμε ό,τι μας χωρίζει, τί εκείνα που μας ενώνουν είναι και περισσότερο και ουσιαστικότερα. Η ειρήνη, η δημοκρατία, η ισοτιμία, η ανάπτυξη είναι προβλήματα που δεν έχουν χρώμα. Όλους μας αγγίζουν το ίδιο.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΜΙΧΑ

Στείλτε μας ανταποκρίσεις, ειδήσεις, νέες πληροφορίες από τις αδελφότητες της επαρχίας, από χωριά και το εξωτερικό. Οι στήλες του περιοδικού μας; πάντα ανοιχτές.

Περιμένουμε τη συνδρομή σας. Είναι η κινητήρια δύναμη για τη ζωή και την πορεία του περιοδικού μας.

Ένα μουσείο στο ... μουσείο

Στις 9-8-81 εγκαινιάζονταν, από το τότε Δ.Σ. του Εξωρ. Συλλόγου και πλήθους κόσμου, το Λαογρ. Μουσείο Κόνιτσας.

Φιλόπονο δημιούργημα του Εξωρ. Συλλόγου, άνοιγε τις πόρτες του εκείνη την καλοκαιριάτικη μέρα, σε όσους θα ήθελαν να πάρουν λίγη γεύση από τα έργα και την παράδοση των προγόνων μας.

Βέβαια το μουσείο δεν ήταν τέλειο· χρειάζονταν κι άλλα είδη ακόμα.

Ήθελε κι άλλη δουλειά· έγινε όμως η αρχή...

Πέρασαν τέσσερα χρόνια ολάκαιρα από τότε και θα νόμιζε κανείς πως σ' αυτό το διάστημα θα γίνονταν πιά πλούσιο σ' εκθέματα και με τη λειτουργία του θα πρόσθετε κάποιο στολίδι μες στην πόλη.

Τίποτε όμως απ' αυτά δεν έγιναν. Το μουσείο... μπήκε στο μουσείο!

Σ' αυτά τα τέσσερα χρόνια της ζωής του δεν προστέθηκε ούτε ένα (αρ. 1) είδος καινούριο. Λίγες φορές άνοιξε στο κοινό κι αυτή τη στιγμή είναι χειρότερο απ' όταν άνοιξε.

Νομίζουμε ότι η λέξη ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ δίνει την ακριβή σημερινή εικόνα. Ως πού θα πάει όμως αυτή η απαράδεκτη κατάσταση; Μήπως θα πρέπει, τώρα αμέσως, όλοι οι λεγόμενοι φορείς και ο Δήμος, όλοι τέλος πάντων όσοι ζούμε σ' αυτόν τον τόπο και τον πονούμε, να ταρακουνηθούμε λιγάκι; Μήπως πρέπει να προσθέσουμε στους υπάρχοντες κι άλλον ένα ανεξάρτητο φορέα μουσείου, αποκλειστικά για τη φροντίδα του, τον εμπλουτισμό και τη λειτουργία του;

Πιστεύουμε ότι είναι καιρός πιά να γίνει μία σύσκεψη με πρωτοβουλία του κ. Δημάρχου και όλων μαζί των παραγόντων για να βρεθεί μια λύση.

Πρέπει να βγάλουμε το μουσείο από ... το μουσείο, νοικοκυρεμένο και μ' ανοιχτές τις πόρτες σ' όλο τον κόσμο!...

Σωτ. Τουφίδης

ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ένας ασφαλής, σίγουρα δείκτης του μορφωτικού και του πολιτιστικού γενικότερα επιπέδου ενός λαού είναι το είδος και ο αριθμός των βιβλίων που διαβάσει.

Στη χώρα μας η κυκλοφορία του βιβλίου δεν κατέχει επίσημη θέση. Σ' αυτό κύρια συντέλεσαν η μικρή οικονομική δυνατότητα της ελληνικής οικογένειας, η έλλειψη σωστής ενημέρωσης, που ξεκινάει απ'ο τη μαθητική ζωή στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο και συνεχίζεται και η καθυστερημένη παρουσία αξιόλογων βιβλίων σε καίριους τομείς συγγραφικής παραγωγής, όπως αυτός της παιδικής λογοτεχνίας.

Η κατάσταση όλο και βελτιώνεται. Σήμερα κυκλοφορούν και καλά βιβλία κι αυτό που χρειάζεται είναι η αλλαγή κάποιας νοοτροπίας, που διαμορφώθηκε σαν συνέπεια των παραπάνω δυσμενών προϋποθέσεων, η βιβλιαγορά να θεωρείται πολυτέλεια.

Έτσι, ενώ πολλοί ξοδεύουν καθημερινά αρκετά χρήματα για εξόδους σε κέντρα ή άλλα προσωπικά γούστα - πολλές φορές επιζήμια για την υγεία-, για βιβλία, με το επιχείρημα του ακριβού, δε δίνουν δεκάρα.

Αλλά κι όταν οι δυνατότητες για αγορά βιβλίων είναι μικρές ή λείπουν, υπάρχουν κι άλλες διέξοδοι, όπως ο δανεισμός από βιβλιοθήκες, που μπορεί να είναι δημόσιες, δημοτικές ή ν' ανήκουν σε κάποιο σύλλογο, σχολείο ή άλλο φορέα.

Η Κόνιτσα από την πλευρά αυτή είναι τυχερή, γιατί διαθέτει μία δημόσια βιβλιοθήκη με μεγάλο αριθμό βιβλίων -ικανό να καλύψει σχεδόν όλα τα ενδιαφέροντα - επαρκή στελέχωση και το σπουδαιότερο άριστη προοπτική.

Η άριστη προοπτική συνδέεται με την εξεύρεση κάποιου άλλου χώρου στέγασης, τον καθημερινό εμπλουτισμό της με νέα βιβλία και την ορθολογικότερη οργάνωσή της (ταξινόμηση, διευθέτηση χώρων), που θα έχουν σαν συνέπεια λιγότερη απασχό-

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Εμφανίζει αυτούς που δανείστηκαν βιβλία από τη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, έτους 1984, κατά ομάδα και υποομάδα και του συνολικού αριθμού που διάβασαν. -

ΦΥΛΟ	ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ						ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ						ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ						ΛΟΙΠΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ					
	α	β	γ	δ	ε	στ	α	β	γ	δ	ε	στ	α	β	γ	δ	ε	στ	α	β	γ	δ	ε	στ
Αγορία	188	5.4	53	282	442	19.6	138	4.0	35	254	219	9.7	123	3.5	18	146	106	4.7	1440	41.5	49	3.3	179	8.0
Κορίτσια	135	3.9	66	489	584	26.0	95	2.7	41	439	375	16.7	86	2.5	31	36.0	228	10.2	1270	36.5	23	1.8	115	5.1
ΣΥΝΟΛΟ	323	9.3	119	36.8	1026	45.6	233	6.7	76	32.6	594	26.4	209	6.0	49	23.4	334	14.9	2710	78.0	72	2.6	294	13.1

α = συνολικός αριθμός (μαθητών κλπ.) που κατοικεί στο Δήμο Κόνιτσας. - β = Ποσοστό που αντιπροσωπεύει η στήλη (α) σε σχέση με όλο τον πληθυσμό. - γ = Αριθμός αναγνωστών. - δ = Ποσοστό της στήλης (γ) σε σχέση με την (α). - ε = Συν. αριθμός βιβλίων που διαβάστηκαν. - στ = Ποσοστό της στήλης (ε) σε σχέση με τον συν. αριθμό βιβλίων. -

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Εμφανίζει τον αριθμό των αναγνωστών ανάλογα με τον αριθμό βιβλίων που δανείστηκαν. -

ΦΥΛΟ	ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ						ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ						ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ						ΛΟΙΠΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ					
	1-2		3-5		6+		1-2		3-5		6+		1-2		3-5		6+		1-2		3-5		6+	
	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%	βιβλ	%
Αγορία	13	24.5	18	34.0	22	41.5	14	40.0	7	20.0	14	40.0	10	55.5	5	27.8	3	16.7	28	57.1	12	24.5	9	18.9
Κορίτσια	15	22.7	20	30.3	31	47.0	13	31.7	12	29.3	16	39.0	9	29.0	9	29.0	13	42.0	8	34.8	5	21.7	10	43.5
ΣΥΝΟΛΟ	28	23.5	38	31.9	53	44.6	27	35.5	19	25.0	30	39.5	19	32.8	14	28.6	16	32.6	36	50.0	17	23.6	19	26.4

% : Φαγερώγει το ποσοστό επί των αναγνωστών της υποομάδας. -

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Εμφανίζει τον αριθμό των βιβλίων κατά κατηγορία όπως κατατέμονται κατά ομάδα και υποομάδα. -

ΕΙΔΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ	ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ				ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ				ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ				ΛΟΙΠΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ			
	Αγορία		% Κορίτσια		Αγορία		% Κορίτσια		Αγορία		% Κορίτσια		Ανδρες		% Γυναίκες	
Γενικότητας													1	0.6		
Φιλοσοφία	1	0.2			6	2.7	16	4.3	2	1.9	14	6.1	9	5.0	1	0.9
Θεολογία	1	0.2			1	0.5	2	0.5	16	15.1			19	10.6		
Κοιν. Γνωσ. Πρωτ.					10	4.6	30	8.0	2	1.9	40	17.5	30	16.8	17	14.8
Πρώστα							1	0.3							1	0.9
Θεολ. Γνωσ. Πρωτ.											7	3.1	3	1.7		
Επικρατ. »			1	0.2	1	0.5	2	0.5	4	3.8	1	0.4	1	0.6	1	0.9
Τέχνες	1	0.2			5	2.3	3	0.8	2	1.9	5	2.2	11	6.1	4	3.5
Φιλολ. Λογος.	437	98.9	583	99.8	192	87.7	318	84.8	74	69.9	160	70.2	101	56.0	83	72.2
Ιστορία-Γεωγρ.	2	0.5			4	1.8	3	0.8	6	5.7	1	0.4	4	2.2	8	7.0
ΣΥΝΟΛΟ	442		584		219		375		106		228		179		115	

% : Φαγερώγει το ποσοστό επί του συνόλου των βιβλίων που διάβασε κάθε υποομάδα. -

ληση για το προσωπικό, καλύτερη εξυπηρέτηση για το κοινό.

Έτσι ή αλλιώς, όμως η βιβλιοθήκη υπάρχει και λειτουργεί και αυτό που φαίνεται να λείπει είναι το αναγνωστικό κοινό. Και για να μην μιλάμε γενικά κι αόριστα σκεφτήκαμε να κάνουμε μια μικρή έρευνα, η οποία, παρά τις ατέλειες και τις αδυναμίες που έχει, μας δίνει μια σαφή εικόνα της κατάστασης που επικρατεί.

Οι ατέλειες και οι αδυναμίες σχετίζονται αφενός μεν με την ελλιπή ταξινόμηση και το δανειστικό σύστημα που ίσχυε και ισχύει, με αποτέλεσμα να μην έχουμε επαρκή στοιχεία, αφετέρου δε με το γεγονός ότι κατά την εξαγωγή των συμπερασμάτων δεν ήταν δυνατόν να ληφθούν υπόψη άλλες παράμετρος, όπως ο αριθμός και το είδος των βιβλίων που αγοράζονται και δια-

βάζονται, η ανάγνωση βιβλίων από πολούς, ενώ τα δανείζεται ένας, ο δανεισμός από άλλες πηγές κ.ά.

Συνοπτικά θα λέγαμε ότι το ερέθισμα της μικρή αυτή έρευνα μας το έδωσε η ριπρέουσα άποψη ότι, για ποικίλους λόγους, όπως η ελλιπής πληροφόρηση, στενότητα χώρου στέγασης, η συστέγασε κτίριο, που εξυπηρετεί και λειτουργεί της Ιεράς Μητρόπολης, το αναγνωστικό κοινό της βιβλιοθήκης είναι πολύ μικρό. Ο σκοπός μας δε, πέρα από την απλή καταγραφή και διαπίστωση, η υπόδειξη ή εισηγήσεις μέτρων, που θα μπορούσαν να βοηθήσουν ώστε η βιβλιοθήκη να αναδειχθεί πραγματικός μοχλός πνευματικής και πολιτιστικής αναβάθμισης της επαρχίας μας.

ώς εργαστήκαμε:

Κατ' αρχήν ζητήσαμε από τον υπεύθυνο της βιβλιοθήκης και μας έδωσε τις καρτέρες δανεισμού έτους 1984 και στη συνέχεια χωρίσαμε τους αναγνώστες σε τέσσερις ομάδες (μαθητές δημοτικού, μαθητές γυμνασίου, μαθητές λυκείου, λοιποί αναγνώστες, που στο σύνολό τους ήταν ενήλικοι 18 χρόνων και πάνω) και κάθε ομάδα χωρίσαμε σε δύο υποομάδες, ανάλογα με το φύλο. Τα άλλα λόγια περιοριστήκαμε στο δανειστικό μόνο τμήμα.

Στο σημείο αυτό είμαστε υποχρεωμένοι να επισημάνουμε και μια πρόσθετη αδυναμία της έρευνας. Ενώ το αναγνωστικό δυναμικό των τριών πρώτων ομάδων ήταν εύκολο να προσδιορισθεί (πήραμε στοιχεία από τα Δημοτικά, το Γυμνάσιο και τα δύο Λύκεια), το δυναμικό της τέταρτης ομάδας ορίστηκε κατά προσέγγιση, αφού: α) ακριβής καταγραφή των κατοίκων (όχι των δημοτών) της Κόνιτσας δεν υπάρχει και β) αν μπορούμε τι μέρος του δυναμικού αυτού δεν είναι σε θέση να διαβάσει (αγράμματοι κ.λπ.).

Στον πίνακα που καταρτίσαμε, δίπλα από το όνομα κάθε αναγνώστη σημειώσαμε το είδος και τον αριθμό των βιβλίων που δανείστηκε. Για τον χαρακτηρισμό των βιβλίων στηριχτήκαμε στο δεκαδικό σύστημα ταξινόμησης D.D.C (DEWEY DECIMAL CLASSIFICATION), που περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες: Γενικότερες (0), Φιλοσοφία (1), Θεολογία (2), Κοινωνικές Επιστήμες (3), Γλώσσα (4), Θετικές Επιστήμες (5), Εφαρμοσμένες Επιστήμες (6), Τέχνες (7), Φιλολογία - Λογοτεχνία (8) και Ιστορία - Γεωγραφία (9).

Τοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα:

Αξιολόγηση — Ερμηνεία στοιχείων της έρευνας

Από την εξέταση του πίνακα (1) διαπι-

στώσαμε τα εξής:

1. Στις δύο πρώτες ομάδες αυτοί που δανείστηκαν βιβλία από τη βιβλιοθήκη εκπροσωπούν ένα αρκετά υψηλό ποσοστό (36.8% και 32.6% αντίστοιχα) του συνολικού τους πληθυσμού, ενώ το ποσοστό αυτό μειώνεται σημαντικά στην τρίτη ομάδα (23.4) και σχεδόν μηδενίζεται στην τελευταία (2.6)

Και όσον μεν αφορά τους μαθητές των Λυκείων η μείωση εξηγείται από το γεγονός ότι η κατηγορία αυτή έχει παραφορτωμένο σχολικό πρόγραμμα, παρακολουθεί φροντιστηριακά μαθήματα και οπωσδήποτε καταβάλλει εντατική προσπάθεια για την εξασφάλιση κάποιας θέσεως στις ανώτερες και ανώτατες σχολές. Για την τέταρτη όμως ομάδα, πέραν των γενικών σκέψεων που διατυπώθηκαν στο εισαγωγικό, ιδιαίτερος λόγος δεν επισημαίνεται.

2. Και στις τρεις πρώτες ομάδες το ποσοστό των κοριτσιών είναι συντριπτικά (σχεδόν διπλάσιο) εκείνου των αγοριών. Η γνώμη ότι τα κορίτσια διαβάζουν περισσότερο βρίσκει εδώ μια επιβεβαίωση, που δεν μπορεί να είναι άσχετη από τη δομή και τη ήθη της ελληνικής οικογένειας. Για παράδειγμα το κορίτσι υποχρεώνεται να μένει περισσότερο χρόνο μέσα στο σπίτι, ενώ για το αγόρι οι περιορισμοί είναι ελαστικότεροι.

Στην τέταρτη ομάδα έχουμε κάποια υπεροχή του ανδρικού φύλου (3.3% έναντι 1.8%, που κι αυτή δεν μπορεί να είναι άσχετη από τη θέση της γυναίκας στην ελληνική οικογένεια, πλην όμως κι αυτή η υπεροχή εξουδετερώνεται από το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος του 3.3% είναι αναγνώστες ενός ή δύο βιβλίων (πίνακας 2).

3. Οι αναγνώστες της πρώτης, δεύτερης και τρίτης ομάδας, ενώ αποτελούν μικρό μέρος (Κοίτα στήλη 2) του συνολικού δυναμικού αναγνωστών (9.3%, 6.7% και

6% αντίστοιχα) διαβάζουν (Κοίτα στήλη στ) αντίστοιχα το 45.6%, το 26.4 και το 14.9 των βιβλίων σ' αντίθεση με την τέταρτη ομάδα που διαβάζει το 13.1 των βιβλίων, ενώ αποτελεί το 78% του όλου αναγνωστικού δυναμικού.

Και στην περίπτωση του αριθμού των βιβλίων που δανείστηκαν η υπεροχή των κοριτσιών είναι προφανής. Στην πρώτη ομάδα για παράδειγμα το 5.4% (αγόρια) διαβάζει το 19.6% των βιβλίων ενώ το 3.9% (κορίτσια) διαβάζει το 26%.

Περνώντας στον πίνακα (2) τώρα, που εμφανίζει τους αναγνώστες ανάλογα με τον αριθμό βιβλίων που δανείστηκαν - διάβασαν, βλέπουμε ότι στην πρώτη και δεύτερη ομάδα τα δύο φύλα δε διαφοροποιούνται σημαντικά, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό τους διάβασαν 6 και πάνω βιβλία, πράγμα που σημαίνει ότι δεν ήταν περιστασιακοί επισκέπτες της βιβλιοθήκης. Η ίδια παρατήρηση ισχύει για τα κορίτσια της τρίτης ομάδας, ενώ για τα αγόρια τα ποσοστά αντιστρέφονται. Το 55.5% των αγοριών της ομάδας αυτής δανείστηκαν μόνο ένα ή δύο βιβλία.

Το ίδιο παρατηρούμε στην πρώτη υποομάδα της τέταρτης ομάδας. Το 57.1% δανείστηκε μόνο ένα ή δύο βιβλία, ενώ οι γυναίκες δεν διαφοροποιούνται από τις προηγούμενες υποομάδες. Το 43.5% δανείστηκε 6 και περισσότερες φορές.

Από τον έλεγχο του πίνακα (3), τέλος, συμπεραίνουμε ότι:

1. Το μεγαλύτερο μέρος των βιβλίων που διαβάστηκαν (86.7% - και για την 1η ομάδα του συνόλου τους - ανήκει στην κατηγορία των Φιλολογικών-Λογοτεχνικών, ενώ τη δεύτερη θέση (5.7%) καταλαμβάνουν οι Κοινωνικές Επιστήμες και την τρίτη (2.2%) η Φιλοσοφία.

2. Διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα δύο φύλα, γενικά, δεν παρατηρούνται, εκτός από την περίπτωση των κοριτσιών του Λυ-

κείου που παρουσιάζουν αυξημένο ποσοστό προτίμησης (17.5) στα αναγνώσματα με τον χαρακτηρισμό «Κοινωνικές Επιστήμες» έναντι των αγοριών της ίδιας ομάδας (1.9).

Προτάσεις

Επειδή από τη μικρή και με ποσοστό ατέλειες- δημοσιογραφική θα λέγαμε έρευνα που κάναμε, επιβεβαιώνεται η ανάγκη εντύπωση ότι το δανειστικό τμήμα της Βιβλιοθήκης δεν παρουσιάζει την εικόνα που θα έπρεπε ή θα μπορούσε να έχει. Προτείνουμε να ληφτούν κάποια βελτιωτικά μέτρα όπως:

- Μεταστέγαση της Βιβλιοθήκης σε κτίριο που θα βρίσκεται σε κεντρικό σημείο, ώστε να εξασφαλίζει άνεση και ασφαλή συνθήκες, ώστε να υπάρξει σωστότερη οργάνωση.
- Προγραμματισμό και υλοποίηση δραστηριοτήτων (κινηματογραφικές προβολές, παρουσιάσεις λογοτεχνικών κλπ.), που φέρουν τον κόσμο κοντά στη Βιβλιοθήκη.
- Κυκλοφορία εντύπων που θα κάνουν γνωστό, στους κατοίκους της Κόνιτσας της Επαρχίας, τον τρόπο λειτουργίας της βιβλιοθήκης (δυνατότητα δανεισμού, μίσθωση φωτοαντιγράφων κλπ.) και τον πλούτο των βιβλίων που έχει.
- Κυκλοφορία μηνιαίου ή δίμηνου δελτίου με τα νέα βιβλία και περιοδικά που αγοράζονται.
- Επαφή με τις μαθητικές κοινότητες, σχολεία, λόγους και άλλους φορείς, ώστε να προωθηθούν τα ενδιαφέροντα του αναγνωστικού κοινού.

Σίγουρα τα παραπάνω δεν εξαντλούν το θέμα. Ούτε είναι δυνατόν να γίνουν όλα ταυτόχρονα. Πρέπει, όμως να γίνει μια προσπάθεια που σιγά - σιγά θα οδηγήσει στην ολοκλήρωση.

Το ευχόμαστε και το ελπίζουμε.

Η ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΕΝΟΣ ΧΡΕΟΥΣ

Το κατόρθωμα της Καλλιθέας, ένας κρίκος άφθαστης παλικαριάς κι ελευθεροφροσύνης στη μακριά αλυσίδα ηρωισμού της Εθνικής Αντίστασης 1940-44, καταγράφηκε με όλες του τις λεπτομέρειες στο «ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ» του Σωτ. Τουφίδη, που παρουσιάσαμε στο 1ο Τεύχος του περιοδικού μας.

Ένας από τους στόχους της έκδοσης ήταν και η συγκέντρωση χρημάτων για την ανέγερση ενός μνημείου - μαρτυρίας στον τόπο της θυσίας.

Κι ήταν τόσο σύντομος ο χρόνος ανάμεσα στο όνειρο και την πραγματοποίησε που, χωρίς επιφύλαξη, στους πρωτεργάτες αξίζουν θερμά συγχαρητήρια.

Τα αποκαλυπτήρια του μνημείου, που είναι έργο του αρχιτέκτονα Χαρ. Μακόπουλου, έγιναν την Κυριακή, 9 Σεπτέμβρη 1985 και ώρα 11 π.μ., με την παρουσία αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης, αντιπροσωπειών συλλόγων και οργανώσεων και πλήθους κόσμου, κύρια από το γύρω χωριά και την Κόνιτσα.

Η επιμνημόσυνη δέηση, στην οποία χοροστάτησε η σεβάσμια μορφή του ελασίτη ιερέα Κ. Μπαλωμένου, με φωνή παλλόμενη από συγκίνηση και περηφάνεια, έκλεισε με το πένθιμο εμβατήριο «Επέσατε θύματα αδέρφια εσείς...», ζεστά λόγια, που ο αγέρας τα πήρε και τ' απόθεσε ελαφρά σε κάθε γωνιά μαρτυρίου και θυσίας.

Στη συνέχεια έγινε κατάθεση στεφανιών. Ανάμεσα στους καταθέτες και ο ομώνυμος έγγονας του Λάζου Οικονόμου, του μόνου νεκρού της επιχείρησης. Τα νιάτα με τη γροθιά υψωμένη μπροστά στο μνημείο υπογράμμισαν την ιστορική μας συνέχεια και συνέπεια. «Άμες δ' εγεσόμεθα πολλώ κάρρονες», θα 'λεγαν οι Σπαρτιάτες.

Η εκδήλωση έκλεισε με σύντομους χαιρετισμούς και λόγους που, παρά τον καυτό ήλιο, ακούστηκαν με προσοχή από τις εκατοντάδες των προσκυνητών.

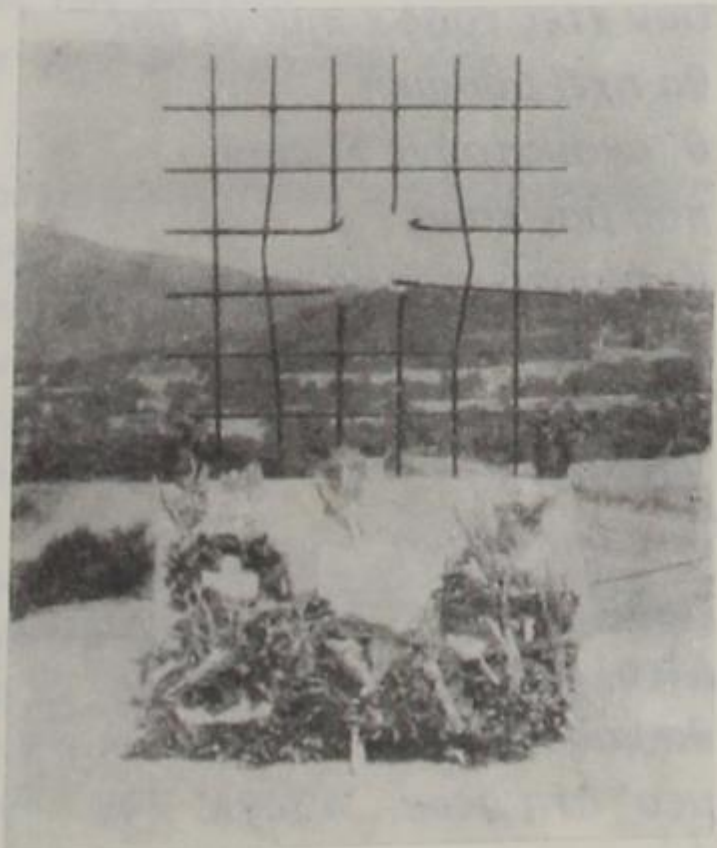
Μεταξύ άλλων μίλησαν οι: Σωτήρης Τουφίδης, ως υπεύθυνος οργανωτής, ο Χαρ. Ζδράβος και ο Χασιώτης, ζωντανές μνήμες του αγώνα, ο Κ. Κράλιος, καπετάνιος του ΕΛΛΑΣ και ο συγγραφέας - αγωνιστής Λ. Μάλαμας.

Το στήσιμο του μνημείου της Καλλιθέας ήταν ένα χρέος τιμής. Οι λαοί για να επιζήσουν δεν πρέπει να ξεχνούν την ιστορία τους, δεν πρέπει να ξεχνούν τους αγώνες των προγόνων τους για λεφτεριά και προκοπή, για ειρήνη και δικαιοσύνη.

Ένα χρέος τιμής και μια υπενθύμιση χρέους ότι ο αγώνας συνεχίζεται κι από τις νέες θυσίες κανείς δε δικαιούται να βγάζει τον εαυτό του απέξω.

Ελπίζουμε ότι το στήσιμο του μνημείου στην Καλλιθέα θα αποτελέσει μια αρχή, ένα ερέθισμα, γιατί κι άλλοι αγώνες κι άλλοι νεκροί περιμένουν δικαίωση.

I.T.

Από τ' αποκαλυπτήρια του μνημείου Καλλιθέας (8-9-85)

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Στις Πανελλήνιες εξετάσεις του 85 το Γεν. Λύκειο Κόνιτσας είχε αρκετές επιτυχίες και το περιοδικό μας των επιτυχόντων με τα θερμά μας συγχαρητήρια.

Α. Αποφοιτήσαντες το σχολ. έτος 1984 -85:

Γεν. Λυκείου Κόνιτσας

- 1) Αργυρώ Ε. Παπαθεμιστοκλέους. Πρώτη στη Φιλοσοφική Σχολή Ιωαννίνων.
- 2) Ιωάννα Φ. Τζίμα. Αρχαιολογικό - Ιστορικό Αθηνών.
- 3) Βασίλης Σ. Χατζηεφραιμίδης. Φυσικό Ιωαννίνων.
- 4) Δημήτριος Ε. Ευαγγέλου. Φυσικό Ιωαννίνων.
- 5) Χριστίνα Μουκούλη από τη Δροσοπηγή, Νηπιαγωγική Αθηνών
- 6) Χρήστος Ρούβαλης. Νοσηλευτική Ιωαννίνων.
- 7) Γεώργιος Καραφλιάς από την Κλειδωνιά, ΤΕΙ; τμήμα Δημόσιας Διοίκησης. Καβάλας.
- 8) Πρόδρομος Α. Καβελίδης ΤΕΙ, τμήμα Μηχανολόγων Καβάλας.
- 9) Γεώργιος Χ. Χατζηρούμπης. ΤΕΙ, τμήμα Φυτικής παραγωγής Φλώρινας.

Β' Παρελθόντων ετών:

- 1) Ανδρομάχη Κ. Σίββα από Κλειδωνιά. Νηπιαγωγική Καρδίτσας
- 2) Μαριάννα Δ. Στεφάνου. ΤΕΙ, τμήμα Ηλεκτρονικών Ηρακλείου.
- 3) Βαρβάρα Σ. Βαγενά. ΤΕΙ, τμήμα Συνεταιριστικών οργανώσεων Μεσολογγίου.
- 4) Αγαθή Κ. Χρήστου ΤΕΙ, Τμήμα Λογιστών Πατρών.

Αποφοιτήσαντες του Τ. Λυκείου

- 1) Απόστολος Τσώχος. ΤΕΙ Αθηνών
- 2) Ιωάννης Γέγιος. ΤΕΙ Κοζάνης
- 3) Δημήτριος Σδούκος. ΤΕΙ Λάρισας
- 4) Θωμάς Γιαννέλος. ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
- 5) Σπύρος Γκαβίνος. ΤΕΙ Λάρισας

Οικονομίας και Διοίκησης

- 1) Μαρία Κατσίκη. ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
- 2) Γεσθημανή Παπαδοπούλου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ο δάσκαλος Τάσος Κανάτσης¹ δεν κάνει σήμερα την παρθενική του εμφάνιση στα ελληνικά γράμματα. Η πρώτη του ποιητική συλλογή με τον τίτλο «ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ» κυκλοφόρησε το 1981 κι ήταν πράγματι μια υπόσχεση για τη μελλοντική του πορεία και παρουσία.

Η νέα ποιητική συλλογή - εκδόσεις Δωδώνη 1985 — δίνει σάρκα στις ελπίδες μας και κατατάσσει το φίλο Τάσο Κανάτση ανάμεσα σ' αυτούς που με τις λεπτές αισθητικές κεραίες τους μετουσιώνουν την καθημερινότητα σε ποίηση, σ' αυτούς που με το λόγο τους, γυμνό — θέλω να πω αληθινό — και προφητικό συνάμα, ζητούν να ξυπνήσουν συνειδήσεις τους ποιητές.

«Σοδειές της μνήνης

Απ' όσα φτάσαν ως εδώ.

Δοσοληψίες που πονούν

συναλλαγές που καίνε» (σελ. 5)

είναι σίγουρα τα 30 ποιήματα της νέας έκδοσης.

Η μνήμη του ποιητή, δέντρο πολύκλαδο και πολύχυμο, απλώνει μακριά τις ρίζες της στο παρελθόν, μα και στο μέλλον. Μέσο στη νύχτα προσπαθεί να βρεί κάποια ρωγμή, μέσα στο αύριο κάποιαν αχτίδα που θα απαλύνει τα σκοτάδια, που φαίνονται αξεδιάλυτα:

«Είν' η νύχτα αυτή

που θ' ανάψει

σαν χτες τους καημούς μας

θα ηχεί μουσική

θ' ακουστούνε λυγμοί

που μας καίνε

Κι η αυγή σαν θα 'ρθει

μυστικά μια φωνή

θα μας φέρει στη μέρα

Όλ' αυτά

σαν μια πλάνη

ευθύς θα πετάξουν

Μεσ' στο πλήθος κι οι δύο

θα χαθούμε θαρρώ

μεσ' στη μέρα...» (σελ. 21)

Στίχοι απαλοί και καίριοι, λόγος λιτός κι αποκαλυπτικός. Αποκαλυπτικός του χώρου που συμπιέζει τον ποιητή, του πόνου για όσα ματαιώνονται, για όσα μένουν ασυντέλεστα και συνθλίβονται κάτω από καταναγκαστικές συνθήκες ζωής.

Στην ποίηση του Τ. Κανάτση συναρθρώνεται η ατομική με τη συλλογική περιπέτεια, το ατομικό με το συλλογικό δράμα:

«Το ίδιο ακίνητο πλάνο

με μικρές

ανεπαίσθητες αλλαγές:

φωτοσκιάσεις

στην προέκταση των αισθήσεών μου»

(σελ. 6)

ή «Τυφλή διαδρομή

κι ώρες μικρές

χαράς

Κάθε πρωί

σ' αυτό το δάσος

με τη μάσκα,

αυτό το ρυμουλκό παιχνίδι

με το θάνατο» (σελ. 7)

Κάποτε το αδιέξοδο είναι καταλυτικό:

«Για μένα

πήρε και βραδιάζει

ο κόσμος μου 'γινε καρφί (σελ. 16)

Θέλουμε, όμως να πιστεύουμε πως τελικά η απελπισία δε θα σκοτώσει την ελπίδα.

Όπως ο ίδιος γράφει:

«Θα μας φέρει η ζωή

ως το χείλος της νύχτας

και ξανά απ' την αρχή» (σελ. 22)

Ο Τάσος Κανάτσης γεννήθηκε στο Ελληνικό Ιωαννίνων το 1954.

Το 1974 τελειώνει τη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων. Διορίστηκε το 1978 και από το 1979 υπηρετεί στην Περιφέρεια Κόνιτσας, στην Πλαγιά τα περισσότερα χρόνια και τώρα στο Κεφαλοχώρι.

Είναι παντρεμένος και πατέρας ενός παιδιού.

Οι πνευματικές του ανησυχίες και αναζητήσεις είναι πολλές. Παρά τις τόσες αντιξοότητες ήδη βρίσκεται στο 3ο έτος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Ι.Τ.

ΜΙΑ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΚΟΤΡΥΠΑΣ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Στις 3 και 4 Αυγούστου 1985 πραγματοποιήσαμε διήμερη εκδρομή 30 περίπου κάτοικοι της Κοινότητας Λαγκάδας (παλαιά Μπλίσδιανη) Κόνιτσας, μέσω Γρεβενών, στη Θεσσαλία με μοναδικό σκοπό προορισμού το χωριό Δρακότρυπα (παλαιά Σκλάταινα) Ν. Καρδίτσας που ευρίσκονται αποκαταστημένοι πολλοί απόγονοι παλαιών συγχωριανών μας που πριν 120 με 125 χρόνια μετακινήθηκαν από το χωριό μας για καλύτερες τύχες.

Η επίσκεψη αυτή έγινε σε ανταπόδοση επίσκεψης που πραγματοποίησαν εκείνοι στη γη των παπούδων τους στις 30 Σεπτέμβρη 1984.

... Μας περίμεναν, τα χαμένα αδέλφια μας, με ανθοδέσμες, λουλούδια από τους κήπους τους, χάρηκαν γιατί τους βρήκαμε. ... Γυρίσαμε όλο το χωριό, εκκλησιές, σχολείο κτλ. αγκαλιασμένοι παρέες-παρέες σαν πραγματικά αδέλφια.

Το βράδυ προς τιμή μας οργάνωσαν πραγματική γιορτή σε αίθουσα του μορφωτικού Συλλόγου «Η Ανάπλαση». Μίλησε ο πρόεδρος του Συλλόγου αγαπητός Γιώργος Γούσιας. Προβλήθηκαν διάφορες ταινίες με τοπία και εικόνες γύρω από τη ζωή των κατοίκων κτλ. Παράλληλα προβλήθηκε και ταινία με εικόνες από τοπία του χωριού μας που πήρε ο αγαπητός Γιώργος όταν για πρώτη φορά επισκέφθηκε το χωριό μας. Από μέρους μας έγινε ο ανάλογος χαιρετισμός σαν φιλοξενούμενοι.

Μετά στην ωραία πλατεία του χωριού έγινε συνεστίαση και επακολούθησε γλέντι και χορός με τοπικό λαϊκό μουσικό συγκρότημα από χορευτικούς όμιλους άριστα οργανωμένους από νέους, νέες και μικρά παιδιά ακόμα του χωριού και συνέχεια μικτός χορός από όλους μας μέχρι ώρα 1 νυχτερινή.

Πρόκειται για ζωντανό χωριό πλημμυρισμένο στην πρασινάδα του αριθμεί σήμερα

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΔΗΜ. ΣΟΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Αποφασίστηκε:

- Να ζητηθεί, κατά προτεραιότητα, η χρηματοδότηση για την ανακατασκευή του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης της πόλης, προ/σμού 89 εκατομμυρίων δρχ.
- Χρηματικό ποσό ύψους 1.000.000 δρχ. που προέρχεται από τη Γεν. Γραμματεία Αθλητισμού, να διατεθεί στα τρία Δημ. Σχολεία της πόλης για την κατασκευή υποστέγων, απαραίτητων για τη γύμναση ή την ικανοποίηση άλλων αναγνών.
- Να βραβευτούν έξι (6) μαθητές της Δημοτικής και μέσης Εκπ/σης για γραπτή τους εργασία με θέμα τον Τουρισμό. Έπαθλο. Ένα βιβλίο: «Τουριστικός Οδηγός της Ελλάδας».
- Η μελέτη για την κατασκευή δημοτικών αφορευτηρίων να ανατεθεί (ανατέθηκε ήδη) στον αρχιτέκτονα - μηχανικό Γιάννη Σακκούλη.

Επίσης στη συνεδρίαση της 25-9-85 εκπρόσωπος της Επιχείρησης Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης (Ε.Π.Α.) έκανε γνωστό ότι δεν εγκρίνεται ως κατάλληλη η οικοπεδική έκταση στη θέση «Πλατανάκια», για την ανέγερση εργατικών κατοικιών.

πάνω από 800 μόνιμους κατοίκους και τριπλάσιους διασκορπισμένους σε όλη την Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει πολλούς επιστήμονες και διανοούμενους.

Αν και πέρασαν τόσα χρόνια οι απόγονοι παλαιών Μπλισδιανιτών διατηρούν άσβεστες τις λαϊκές παραδόσεις μας, τα ήθη και τα έθιμα του χωριού μας, τα τραγούδια μας, το προπατορικό επάγγελμα του κτίστη και αυτήν ακόμα την ιδιωματική γλώσσα των κουδαράϊων τα κουδαρίτικα.

ΠΡΟΣ: Τους κ.κ. Δήμαρχο, Πρόεδρο
και Δημ. Συμβούλους Δήμου Κόνιτ-
σα
Ενταύθα

Κοινοποιείται:

Συλλόγους και φορείς Κόνιτσας

Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α

Εμείς που υπογράφουμε το υπόμνημα αυτό, όλοι κάτοικοι της Κόνιτσας, με μορφή την κατά καιρούς διανομή από Δήμο οικοπεδικής γης σε άστεγους υπονοείται - δημότες, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

1. Ο τρόπος αυτός αντιμετώπισης στεγαστικού προβλήματος, υπαγορευμένος από μια κοντόφθαλμη πολιτική χρονοπροοπτική ή άγνοια, δεν ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες και στην άποψη ότι η γη σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να γίνεται αντικείμενο αθέμιτων συναλλαγών και κερδοσκοπίας.

Είναι γνωστό πως πολλά οικόπεδα που ληξιαρχικά ξεπεραστούν κάποιοι νομικοί περσμοί, πουλιούνται σε τιμές πολλαπλάσιες των αυτών, που συμβολικά καθόρισε ο Διευθυντής Αρχικά. Παραδείγματα υπάρχουν.

2. Η σχετική νομοθεσία και η καθημερινή πρακτική επιβεβαιώνουν ότι δεν είναι δυνατή η διερεύνηση και διαπίστωση πραγματικών περιουσιακών στοιχείων ενδιαφερομένων.

Κοιμηθήκαμε σαν φιλοξενούμενο στα σπίτια του χωριού. Οι περισσότεροι κοιμηθήκαμε. Κουβεντιάσαμε μεταξύ μας μέχρι το πρωί, συζητώντας γύρω από το θέμα της μετακίνησης των παπούδων.

Την άλλη μέρα, Κυριακή ώρα 10-11 συγκεντρωθήκαμε στο λεωφορείο.

Αποχαιρετισμός, φιλιά και δάκρυα. Αγαπήσαμε με τις καλύτερες εντυπώσεις που μπορούμε να μείνουν αξέχαστες σε όλη μας τη ζωή.

Ιωάννης Ντίνης, Γραμματέας Λαγκ

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Τις ευχές του για επιτυχημένη και μακροχρόνια εκδοτική ζωή μας στέλει ο κ. Μιχ. Μαρτσέκης, δικηγόρος του Αρείου Πάγου, καθώς και τις ευχές του Συλλόγου Πυρσογιαννιτών Αττικής και της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Επαρχίας Κόνιτσας. Το περιοδικό αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει τον κ. Μαρτσέκη, τόσο για τις ευχές, όσο και για όσα μας έθεσε υπόψη σχετικά με τη διάθεση της Ομοσπονδίας να βοηθήσει το περιοδικό στην υλοποίηση των στόχων του, που είναι και δικοί της στόχοι.

Θεωρούμε πολύ σημαντική την πρόταση για μια ενημερωτική σύσκεψη των εκπροσώπων των αδελφοτήτων της επαρχίας στα πλαίσια της Ομοσπονδίας, για να εξεταστεί ο τρόπος στήριξης και ενίσχυσης του Περιοδικού. Μια τέτοια ενέργεια σίγουρα θα βγάλει και μας από πολλά αδιέξοδα.

□ □ □

Ο κ. Κ. Ευαγγελίδης από το Γούστερ των Η.Π.Α. μας γράφει:

«Από χιλιάδες μίλια μακριά σας συγχαίρω για την έκδοση του περιοδικού στην Κόνιτσα.

3. Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πόλεις της πατρίδας μας σε μόνιμη βάση, συνέπεια κι αυτό της άναρχης κι απρογραμμάτιστης ανάπτυξης, είναι η έλλειψη ελεύθερων χώρων. Όταν μας χρειάζονται ψάχνουμε και δεν τους βρίσκουμε. Ο Δήμος όχι μόνο δεν θα 'ταν σκόπιμο να διανέμει εκτάσεις, αλλά είτε από δωρεές, είτε από αγορές, θα 'πρεπε να τις αυξάνει.

Ύστερα από τα παραπάνω πιστεύουμε ότι κάποια άλλη στεγαστική πολιτική θα πρέπει να ακολουθηθεί. Για παράδειγμα, ο Δήμος θα μπορούσε με δανεισμό, που όπως πληροφορούμαστε γίνεται με ιδιαίτε-

Είναι ευχάριστο που η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού, ύστερα από πολλά χρόνια, ήρθε στην Κόνιτσα.

Ελπίζουμε, εμείς που ζούμε μακριά, ότι τώρα τα νέα σας θα είναι πιά πολλά.

Εύχομαι να γίνει και δεκαπενθήμερο. Δε φαντάζεστε πόσο χαιρόμαστε όταν διαβάζουμε τα νέα από την πατρίδα. Μ' αυτά τα ολίγα, ακούραστοι πατριώτες του περιοδικού Κόνιτσα. Εύγε σας.

Υ.Γ. Σας στέλνω και ένα τσέκ 25 Δολ.

κ. Ευαγγελίδη σας ευχαριστούμε για τα καλά σας λόγια και για την οικονομική ενίσχυση.

Θα κάνουμε ό,τι μπορούμε για την καλύτερευση του περιοδικού μας.

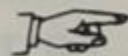
□ □ □

Σ.Ε.

(Λάβαμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή του Κ. Τζουβέλα.)

Αγαπητό περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ, σε παρακαλώ αν βρείς κάποια σελίδα για τούτο το γράμμα, γράψε το.

Ήλθαν τα παιδιά από την Αθήνα, τα γραμματιζούμενα, το 1982 και 1983 και μας είπαν: Πατριώτες για το καλό της Επαρχίας Κόνιτσας, του τόπου που μας γέννησε, για την ανάπτυξη αυτής της γης και το στέριωμα νέων ανθρώπων σε τούτο

ρα ευνοϊκούς όρους, να χτίσει ένα ορισμένο αριθμό κατοικιών, τις οποίες στη συνέχεια θα ενοικιάζει σ' αυτούς που έχουν ανάγκη, χωρίς να χάνεται η δυνατότητα διαφορετικής αξιοποίησης, όταν χρειαστεί.

Άλλες λύσεις θα μπορούσαν να εξευρεθούν με τη συνεργασία όλων των φορέων της πόλης, πάντοτε προς την κατεύθυνση του κοινού συμφέροντος.

Όταν γίνει η αρχή και ο κόσμος δει μια συγκεκριμένη προοδευτική στεγαστική πολιτική, θα αγκαλιάσει την προσπάθεια και ελπίζουμε ότι σημαντικές προσφορές (γης, χρημάτων...) θα υπάρξουν.

Υ π ο γ ρ ά φ ο υ ν

τον τόπο, σας προτείνουμε μια εταιρεία
Λαϊκής Βάσης δική σας, για εργοστάσια,
Τουριστική ανάπτυξη κλπ.

Σε αυτή την εταιρεία κανένας δεν θα εί-
ναι αφεντικό, θα αποφασίζετε όλοι σας.

Έως 25 μετοχές θα έχει ο καθένας σας
και θα συμμετέχουν όλοι : Ο Δήμος Κόνι-
τσας, οι Κονιτσιώτες της Επαρχίας και άλ-
λοι φορείς του τόπου. Ήλθε το 1985, ι-
δρύθηκε η εταιρεία και πριν ακόμη προλά-
βουμε να δούμε κάτι στον τόπο μας έστω
από τα λίγα χρήματα που δώσαμε για τις
μετοχές, έγινε η πρώτη γενική συνέλευση
το Σάββατο 4 Αυγούστου και αποκτήσαμε
αφεντικό το Δήμο Κόνιτσας και εμείς μεί-
ναμε με ανοικτό στο στόμα σαν τσιράκια.

Γιατί γραμματιζούμενα παιδιά μας γελά-
σατε;

Έτσι έξυπνα γελούν τα νιάτα τους α-
γνούς πατριώτες της Επαρχίας;

Δεν κακίζω το Δήμο Κόνιτσας, ούτε τον
επικρίνω, άριστα και έξυπνα μετέτρεψε
την εταιρεία Λαϊκής Βάσης σε Δημοτική Ε-
πιχείρηση, μπορούσε όμως να κάνει δική
του Δημοτική Επιχείρηση ή εταιρεία. Δεν
επικρίνω ούτε το ξεκίνημα της Εταιρείας α-
πό ξενοδοχείο και τελεφερίκ. Αλλά αυτές
οι δουλειές είναι μόνο για εκείνους που έ-
χουν χοντρά πορτοφόλια και θέλουν να
έρχονται στην Κόνιτσα για να περνούν κα-
λά τις διακοπές τους. Για τους φτωχούς,
τους μεροκαματιάρηδες δεν μπορούσατε
να σκεφτείτε κάτι, ένα εργοστάσιο, μια
δουλειά να απασχολήσει 100 έως 150 ερ-
γάτες; να φάνε γλυκό ψωμί στον τόπο
τους και να αφήσουν την πικρή ξενιτιά οι
φτωχοί πατριώτες; Και είχαμε τόση εμπι-
στοσύνη σε σας αγαπητοί που τρέξαμε με
μεγάλη χαρά να πάρουμε μετοχές όχι βέ-
βαια γιατί πιστεύαμε ότι θα έχουμε κέρδη
όχι, όχι μόνο για την πρόοδο του τόπου και
να βλέπαμε κάποια καμινάδα εργοστασίου.
Γιατί ορέ λεβέντες μας απαγοητεύσατε
Γιατί;

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Κλειδωνιάς
και από τα μέλη της Εταιρείας
ΤΖΙΟΥΒΙΛΛΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Απάντηση στην επιστολή του κ. Τζουβί

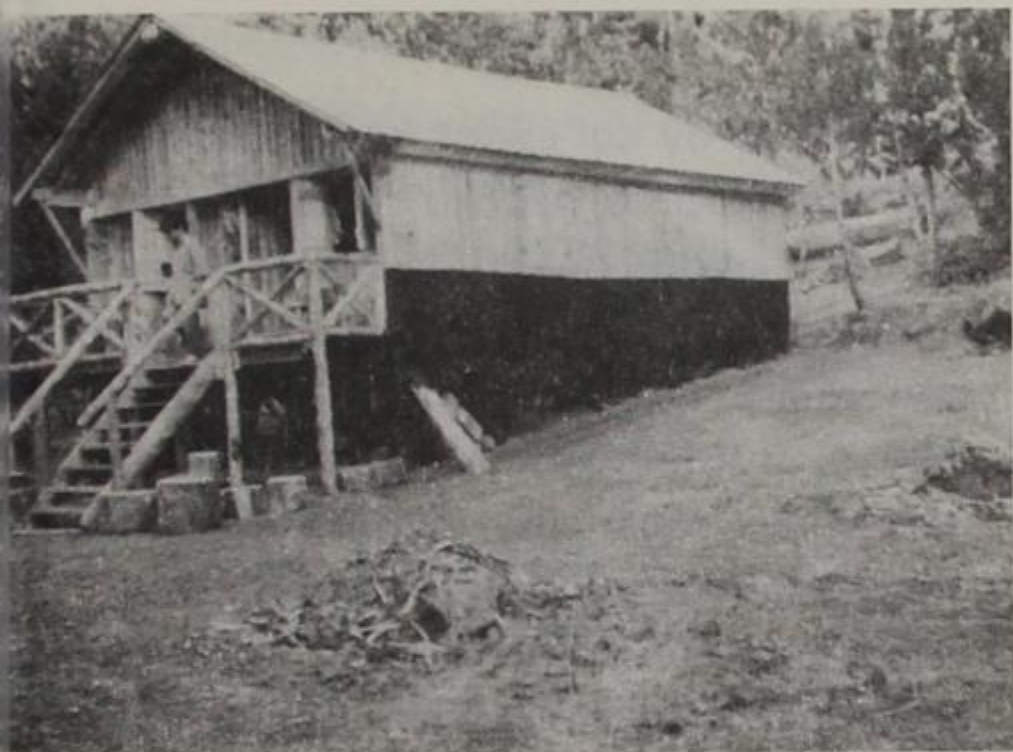
Σεβαστές οι απόψεις σας, κ. Πρό-
για την Εταιρεία. Μέσα σε μία δημοκρ
κοινωνία όλες οι απόψεις είναι σεβα
Σίγουρα η Εταιρεία λαϊκής βάσης στη
νιτσα δεν «τράβηξε» όσο όλοι θα θέ
Σίγουρα υπάρχουν προβλήματα και
κάνατε που τα εντοπίσατε. Όμως,
τόσες αιχμές και ειρωνεία, στο ύφος
Γιατί τόση επικριτική διάθεση εναντίο
ποιων ανθρώπων που οραματίστηκαν
ανάπτυξη του τόπου;

Ποιός είχε πρόθεση να γελάσει π
Δε νομίζετε ότι το στέριωμα μιας ανα
ξιακής πρωτοβουλίας είναι υπόθεση
μας; Ποιός απογοήτευσε ποιον; Πιστε
ότι ήταν δυνατό αυτά τα λίγα «γραμ
ζούμενα» παιδιά και το Δ.Σ. της Εται
να σηκώσουν όλο το βάρος και να φέ
μόνοι τους σε πέρας ένα τέτοια εγχείρ

Τι κάναμε όλοι εμείς για να προωθή
με ένα αναπτυξιακό έργο στον τόπο
Μήπως απλά νιώσαμε ότι εκτελέσαμ
χρέος μας αγοράζοντας κάποιες μετ
Δε θα ήταν πίο αποτελεσματικό να
στηριοποιηθούμε, να ενεργοποιήσουμ
άλλους, — κάθε κοινοτάρχης π.χ. θα
ρούσε να αναλάβει πρωτοβουλία στο
ρο του — να κοινοποιήσουμε τις από
μας και να παρέμβουμε δυναμικά στη
των μετόχων, όπου και παίρνονται οι
φάσεις;

Γιατί να αναλώσουμε την ενεργητικ
τά μας σε επικρίσεις; Στο κάτω κάτω
παράδεχτα ειρωνικό ύφος, πιστεύω, δ
φήνει περιθώρια για εποικοδομητικό
λογο.

Το καταφύγιο στη θέση «Νάνι»

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΣΜΟΛΙΚΑ

Είναι ένα κάποιο γεγονός. Ο Σμόλικας το πανέμορφο αυτό βουνό, αλλά και τόσο άδικα αγνοημένο, απέκτησε το πρώτο του ορειβατικό καταφύγιο για τους λάτρεις της φύσης του. Η δραστήρια αδελφότητα Παλαιοσελίου που με πολλή αγάπη και ευαισθησία έχει σκύψει πάνω στα προβλήματα του χωριού της, αισθάνθηκε την αναγκαιότητα της ύπαρξης ενός καταφύγιου στον Σμόλικα και προχώρησε στην πραγμάτωσή του. Το έργο ήταν αρκετά φιλόδοξο για τα πενιχρά οικονομικά μέσα της αδελφότητας πλην όμως το πάθος της δημιουργίας ήταν υπεραρκετό για να ξεπεραστούν οι κάθε μορφής δυσκολίες. Το καταφύγιο βρίσκεται σχεδόν στο μέσον της διαδρομής Παλαιοσέλι - Δρακόλιμνη και σε υψόμετρο 1.600 με 1.700 μέτρα περίπου, κάθε δε απόπειρα αναφοράς μέσα από τον γραπτό λόγο στην ομορφιά της φύσης που περιβάλλει το καταφύγιο είναι αδύνατη.

Στην προκείμενη περίπτωση ο λόγος είναι υποχρεωμένος να παραχωρήσει την θέση του στο σύνολο των αισθήσεων. Η ατέρμονη διαδοχή μικρών και μεγάλων λιβαδιών που τα ζώνουν πανέμορφα δάση, οι μυστικοί ήχοι του δάσους, το διάφανο του αέρα, τα κρυστάλινα νερά, χρειάζονται την συνδυασμένη εργήγορη των αισθήσεων που με την σειρά τους θα συνε-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Ειδήσεις, σχόλια και κρίσεις

Στις 30-8-85 από το γνωστό διοργανωτή θρησκευτικών εκδρομών κ.Γ. Μπαρμπούτη, πραγματοποιήθηκε διήμερη εκδρομή στην Παναγία Κοσσυφίτισσα (στο Παγκαίο) - Δράμα - Καβάλα - Ν. Καρβάλη (όπου βρίσκεται το σκήνωμα του Γρηγ. Θεολόγου). Στην επιστροφή, το πούλμαν πέρασε από τη Θεσσαλονίκη - Παναγία Σουμελά - Πεντάλοφο.

- Στις 7-9 παραμονή γιορτής της Παναγίας, πολλοί Κονιτσιώτες γιόρτασαν στο Μοναστήρι του Στομίου με όργανα (κλαρίνο Βαγγ. Μπέτζος). Το πρωί λειτούργησε ο π. Ανδρέας και ο π. Θεόδωρος.

- Το πρωί της Κυριακής (8-9) έγιναν τ' αποκαλυπτήρια μνημείου στην Καλλιθέα όπου πριν 41 χρόνια ακριβώς ελασίτες αντάρτες των 85 Συν/χος εξουδετέρωσαν το γερμανικό φυλάκιο ντυμένοι σακαρακατσάνικα.

Με το μνημείο τιμήθηκαν αυτοί που είχαν λάβει μέρος στο θρυλικό εκείνο κατόρθωμα και στην αναμνηστική πλάκα αναγράφεται το όνομα του Στρατσιανίτη Λάζου Οικονόμου που έπεσε ηρωικά σ' αυτή τη μάχη.

Παραβρέθηκαν:

Οι Δήμαρχοι Κόνιτσας και Πρέβεζας, πολλοί πρόεδροι από τα γειτονικά και μακρινά χωριά, πολλοί μπαρουτοκαπνισμένοι αντιστασιακοί και πλήθος κόσμου. Λεωφο-

IS

γείρουν τον κόσμο των συναισθημάτων του κάθε επισκέπτη - ορειβάτη.

Είναι κοινή ομολογία πως αν η αδελφότητα Παλαιοσελίου είχε την ελάχιστη οικονομική ενίσχυση από κάποιον κρατικό φορέα θα τελειοποιούσε και θα ολοκλήρωνε τις εγκαταστάσεις του καταφύγιου, το οποίο είναι χρήσιμο για την περιοχή μας, αλλά και στον κάθε ένα που θέλει να απολαύσει τις ομορφιές του βουνού.

ρείο μετέφερε από το χωριό του Λάζου αρκετούς συγχωριανούς του και μεγάλη συγκίνηση προκάλεσε σε όλους η κατάθεση στεφανιού από το μικρό Λάζο, έγγονα του αθάνατου ήρωα.

- Το βράδυ της 15-9, στη Μαθ. Εστία και με τη φροντίδα του Υπ. Πολιτισμού, έδωσε πετυχημένη συναυλία ελαφρού τραγουδιού ο Γιάννης Σπανός. Τα τραγούδια του ερμήνευσαν: ο Διον. Θεοδόσης, ο Γ. Κούκας, η Πένη Ξενάκη και η Ειρήνη Αγγέλου. Στη συναυλία παραβρέθηκε ακρετός κόσμος και το χρηματικό ποσό που μαζεύτηκε από το συμβολικό εισιτήριο (100 δρχ.) διατέθηκε εξίσου στην ποδοσφ. Ομάδα «ΠΙΝΔΟΣ» και στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».
- Με την καθιερωμένη τελετή στο προαύλιο του Γυμνασίου, άρχισαν τα μαθήματα του μαθητόκοσμου (11-9).

Ανάλογες τελετές έγιναν και σ' όλα τα Δημοτικά της πόλης.

Στο Γυμνάσιο ο Αγιασμός έγινε από το Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Σεβαστιανό και απηύθυναν συμβουλές και παραινέσεις στους μαθητές, εκτός από τον Μητροπολίτη και οι κ.κ. Νομάρχης Β. Μπρακατσούλας και Γυμνασιάρχης Αναστ. Τσιτσιμίδης.

- Υπό την προεδρία του κ. Νομάρχη Ιωαννίνων, του Δημάρχου κ. Γκότζου και πολλών Κοινοταρχών και συμβούλων από τα χωριά της Κόνιτσας, πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα Κέντρου Νεότητας, η δεύτερη Διακοινοτική συνέλευση.

Ο κ. Νομάρχης αναφέρθηκε στις προτεραιότητες του νέου προγράμματος που χαρακτήρισε Εθνικό. Ακολούθησαν προτάσεις των συνέδρων όλων των κοινοτήτων. Ο Δήμαρχος κ. Γκότζος τόνισε ότι τα μελλοντικά έργα θα πρέπει να έχουν χαρακτήρα γενικό ώστε να ωφελέσουν την περιοχή ευρύτερα.

- Στις 20-9 άνοιξε το «παζαρόπουλο» και στις 26 έκλεισε. Όπως πάντα ο κόσμος κι-

νήθηκε και αν και έχασε την παλιά του αίγλη το παζάρι, ο τζίρος ήταν αρκετός. Πάρα πολύ κινήθηκαν τα ρούχα και περισσότερο τα παπούτσια. Δεν έμεινε άνθρωπος που να μην πάρει παπούτσια, ακόμα και οι ίδιοι οι παζαριώτες. Κατά τους υπολογισμούς των πωλητών, αγοράστηκαν περίπου 3.500 ζευγάρια παπούτσια.

Πολλή δουλειά έκαναν και τα συγκρούόμενα ηλεκτρικά αυτοκίνητα που έγιναν για αρκετές μέρες ο πειρασμός των παιδιών.

Οι εισπράξεις του Δήμου από το νοίκιασμα του χώρου ήταν 1.140.855 δρχ.

- Άλλη μια εκδρομή πραγματοποίησε ο κ. Γ. Μπαρμπούτης ξεναγώντας τους Κονιτσιώτες στην Καστοριά και τη Φλώρινα με επιστροφή από Πρέσπα.

• Μπήκαμε στον Οκτώβρη και η αναβροχιά ταλανίζει όλη την περιοχή. Τα νερά λιγόστεψαν και τα κοπάδια υποφέρουν. Άσχημη χρονιά για τους κτηνοτρόφους..

- Με θέμα «που βρίσκεται η πραγματική ευτυχία», μίλησε σε διάλεξη που έγινε την 15-10 στην Πνευματική Στέγη, ο πατήρ Ανδρέας. Την ομιλία παρακολούθησαν αρκετές γυναίκες.

• Στις 17-10 τραυματίστηκε θανάσιμα η Δημητρούλα Κιόση πέφτοντας από δέντρο που έκοβε κλαδί. Η άτυχη γριούλα (74 χρόνων) από τη Στράτσιανη πέθανε λίγο αργότερα.

- Τη νύχτα της 22-23 φωτιά αποτέφρωσε το γραφείο του Συλλόγου Μολιστινών και το ταχυδρομείο στη Μόλιστα.

• Με το κατάξερο καλοκαίρι φέτος και την αμέλεια ή ασυνειδησία κάποιων, είχαμε πολλές φωτιές στα τόσο όμορφα δάση των βουνών μας.

Έτσι, στις 15-8 εκδηλώθηκε φωτιά σε περιοχή της Αγίας Παρασκευής. Σβήστηκε από το Δασαρχείο Κόνιτσας σε συνεργασία Στρατού και πολιτών.

Κάηκε δασική έκταση 500 στρεμ.

Τετρακόσια στρέμματα δάσους κάηκαν από φωτιά την 18-8 στην περιοχή Δίστρα-
ου. Σβήστηκε από το Δασαρχείο και πολί-
τες.

80 στρέμματα δάσους κάηκαν στην Ο-
ρά την 26-8. Η φωτιά σβήστηκε από το
Δασαρχείο.

Στην περιοχή Αμάραντου καταστράφη-
σαν 400 στρεμμ. δάσους (13-9).

Σβήστηκε η φωτιά από το Δασαρχείο και
το Στρατό.

Σαράντα στρεμμ. δένδρων και θάμνων
κάηκαν στο βουνό του Παπίγκου την 25-
9. Δασαρχείο και πολίτες έσβησαν τη φω-
τιά.

Στις 4-10 σβήστηκε από το Δασαρχείο
η φωτιά που έκαψε 20 στρέμματα δάσους.

Το Δασαρχείο και Στρατός έσβησαν φωτιά
που εξαφάνισε δάσος 2.000 στρ. στις 4-
10, σε περιοχή των Κοινοτήτων Πύργου -
Πυρσόγιαννης - Πυρσόγιαννης.

Πολλές φωτιές λοιπόν, το φετεινό καλο-
καίρι και μεγάλη ζημιά στα δάση μας. Ας
ελπίσουμε πως στο μέλλον οι αρχές θα λά-
βουν πιο αυστηρά μέτρα για πρόληψη και
καταστολή του κακού αλλά και οι κάτοικοι
των χωριών θα πρέπει να είναι πιο πρόθυ-
μοι, όταν εκδηλώνονται πυρκαγιές, για το
σβήσιμό τους.

Γιατί τα δάση είναι περιουσία όλων μας.
Είναι η ζωή, δική μας και των παιδιών μας!!
Η 28η Οκτωβρίου γιορτάστηκε και φέ-
τος με ομιλίες στα σχολεία, δοξολογία, πα-
ρέλαση μαθητών και στρατού και δεξίωση
στο Δημαρχείο.

Η ομιλία, για τη σημασία και το νόημα
της ιστορικής επετείου, έγινε το βράδυ της
7 Οκτώβρη στο κινηματοθέατρο «Ο-
ΛΥΜΠΙΟ» από το δάσκαλο κ. Ίκαρο
Σιαγκή.

Ο ομιλητής αναφέρθηκε στο ηρωικό έ-
πος με σαφήνεια και πληρότητα — παρου-
σίασε πολλά νέα στοιχεία και κατέληξε με
την επισήμανση της ανάγκης για ένα μέλ-
λον χωρίς πολέμους, ειρηνικό.

Αρραβώνες. Στις 8-9 έγιναν οι αρραβώ-
νες του Σταύρου Κολιού και της Ελένης
Γκαβίνου.

- Την 20-10 έγιναν οι αρραβώνες του
Βαγγέλη Μακάριου και της Ζαγορίσιας για-
τρού Μερόπης Τζούφη.

Γεννήσεις: Τους μήνες Σεπτέμβρη - Οκτώ-
βρη, απόχτησαν κοριτσάκια:

- Οι Λάμπρος και Ευαγγελία Σδράβου στην
Αθήνα
- Οι Βαγγέλης και Ευαγγελία Διαμάντη
στην Κόνιτσα
- Οι Ηλίας και Φρειδερίκη Κυρτσόγλου.
- Οι Ευγένης και Βαγγελιώ Κυρτσόγλου.
- Οι Μάκης και Γιολάνδα Χατζηεφραιμίδη.
- Οι Γιάννης και Λουκία Καραφλιά.

Αγοράκια απόχτησαν: Ο Κώστας και η
Ζωή Λάκκα. Ο Παντελής και η Βασιλική
Κουκέση (14-9).

- Ο Παναγιώτης και η Σταυρούλα Βουρ-
δούκα. Ο Μιχάλης και η Λαμπρινή Κίτσιου.
- Οι Δημήτρης και Σούλα Καφετζή.
- Ο Φώτης και η Ελένη Μάνθου
- Ο Γιάννης και η Νίνα Μουρεχίδη.
- Ο Γιώργος και η Ελένη Παππά απόχτη-
σαν κοριτσάκι

Βαφτίσεις: Στην Τράπεζα από τον Π. Τσι-
λίφη έγινε η βάφτιση της κορούλας του
Χρήστου Τσιλίφη. Η νεοφώτιστη πήρε το
όνομα της προγιαγιάς της Αγγελικής, συ-
ζύγου του μπάρμπα Σπύρου Τσιλίφη.

- Στις 6-10- το ζεύγος Γιάννη και Ελένης
Λαζογιάννη, βάφτισε την κορούλα του Νί-
κου και της Βιβής Μωυσίδη δίνοντας το ό-
νομα Ιωάννα στη νεοφώτιστη.
- Ο καθηγητής Σπύρος Σκορδιάς βάφτισε
στις 13-10 το γιό του Νίκου και της Ελένης
Παπανικολάου κι έδωσε το όνομα Γιάννης.
- Την ίδια μέρα έγινε και η βάφτιση της κό-
ρης του Τάκη και της Χρυσούλας Σκούρα.
- Στις 14-9 βάφτισαν το αγοράκι τους Ο
Λάζαρος και η Γεωργία Ζαχαράκη. Όνομα
του μικρού, Γιώργος.

Ανακοίνωση

Παρακαλούμε τους συνδρομητές και φίλους του περιοδικού μας να μας ενημερώνουν έγκαιρα όταν αλλάζουν διεύθυνση.

Με την ένδειξη «Μετώκησε» μας επιστράφηκαν περιοδικά που είχαμε στείλει στους εξής φίλους:

Νούτση Στέλιο, Αθήνα

Τζιομάκα Γιάννη Αθήνα

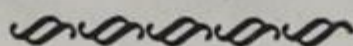
Ραπακούσιο Αθαν. Αθήνα

Κοντοζή Βασιλική Αθήνα

Τέλη Ηλία Αθήνα

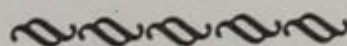
Παναγιώτου Ναπολέων Αθήνα

Όσοι τους γνωρίζουν, ας τους ειδοποιήσουν να επικοινωνήσουν μαζί μας για την αποστολή του περιοδικού στη νέα τους διεύθυνση.

**Το περιοδικό μας αναλαμβάνει
τη διαφήμισή σας.**

**Για τις λεπτομέρειες γράψτε
ή τηλεφωνείστε μας.**

Επιμέλεια εξωφύλλου: Γιάννη Σακκούλη